

DÁTUM

I/145.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

SZABADELVŐ
POLITIKAI
NAPILAP

Felelősségünk

Tőkés László ügyében

Amíg belpolitikai problémáinkkal vagyunk elfoglalva, 1956. október 23-a nemzeti ünneppé nyilvánításán vitatkozunk, s nem merünk vállalni egy közös gyásznapot — június 4-ét —, addig egyre tragikusabbá válik egy ügy, melynek megoldása nélkül hazai gondjaink sem rendeződhetnek teljes értékűen. Ismét áldozata van a román örökletnek. Tőkés László református lelkész Temesvárott letartóztatott. E letartóztatás előtt már néhány hónapig tudtuk a Tőkés család tragédiáját, tudtuk a presbitérium egyik tagjának meggyilkolását, s tudhattuk előre a most megtörtént további román intézkedést. Mégis keveset tettünk! Igaz, újságok apróbetűs rovataiban tiltakoztunk, soha oda nem érő leveleket adtunk fel Nagyvárad püspökének, s idehaza kiállításokon, kocsmákban, társaságban nyalogattuk, ott nem hallhatóan, Tőkés László nekünk is fájó sebeit. Nem jelentettünk meg írásokat a nyugati lapokban, és nem hisszük el, hogy Nyugaton nem hiszik el a romániai sztálinizmus embertelenségét.

Tőkés Lászlót helyettünk tartóztatják le, hiszen mi negyven-egynehány éve nem szóltunk az ügyben, amely ügyet e lelkész szolgál. Mi negyven-egynehány éve nem kiáltottunk segítségért nemzetünk sorsa javításában. Mi negyven-egynehány éve hallgattunk s ide juttattuk Erdély magyarságát. És Tőkés miattunk büntetik, hiszen helyettünk szólt, helyettünk védi nemzetét, helyettünk döntötte meg a hallgatás negyven-egynehány éves falát.

Aki ma Trianont emlegeti, attól elfordulunk, mert nem illik erről beszélni, és mit szólnak szomszédaink, és mit szól a Nyugat. Inkább hang nélkül tesszük dolgunkat itthon, mintsem felhívni a nemzetek figyelmét arra, hogy gyilkolják népünket Romániában, inkább tudomást sem veszünk a sorsok tragédiájáról, nehogy megsértjük a „kis-entente” mai utódait...

Trianont emlegetni ma már nem az, mint volt ötven éve. Ma már nem nacionalista, revizionista törekvés. Ma csak annyi, hogy öntudatos magyar szellemben, európai módon követeljük azt a maradék juszt, mely megilleti az utódállamokban a magyart! Utódállamokról beszélek, mert nem kell a határokat újra húzni. Nem kell követelni senkitől földet. De követelni kell azt, hogy e hírhedt szerződés aláírói tartsák és tartassák be a kisebbségeket védő paragrafusokat. Hogy ismerjék fel e kontraktnus végzetességét népünk történelmében. Hogy a lehetőségek szerint javítsanak nemzetünk kisebbségként, a szülőföldön élő részének sorsán. És ne féljünk attól, hogy az „aranyat érő” nyugati barátság megszűnik emiatt, s gazdaságunk végképp tönkremegy. Ne legyünk mi a végte-

lenségig toleráns nép! Van önbecsülésünk, van nemzeti tudatunk és vannak elnyomott magyarok. S mert mi vagyunk a felelősek azért, ami ma Romániában történik, hát mi legyünk azok, akik felemeljük hangunkat, követelünk emberi jogokat — és emberiséget! — nekik, akik ugyanúgy magyarok mint mi. Ha kártyán veszítünk egy játékkaszinóban, nem tilthatja meg a nyertes, hogy sajnáljuk a pénzünket. S mert mi nem kártyán veszítettünk — s mert veszítettünk, nem is követelünk vissza — de magánygyűnk, hogy sajnáljuk, gyászoljuk azt a napot, melyen vesztesek lettünk. Ez a trianoni gyásznap, azaz június 4.

Hogy ki veszi rossz néven tőlünk az emlékeztést, az nem ránk tartozik. A Nyugat nem fog megharagudni, mert a Nyugat kulturált és demokratikus...

Tőkés László tragédiája a mi tragédiánk, a mi bűnünk is. Engedjünk hát teret annak a magyar önbecsülésnek, mely szót emelhet, s mely már bizonyított az emberi jogokat illetően. Nyíltan és érthetően fogalmazzuk meg követeléseinket népünk érdekében. Ne fokozzuk bűnösségünket hallgatással. Ne új határokat követeljünk, hanem emberi sorsot, magyar nyelvet és kultúrát. Ehhez jogunk van, hiszen Helsinki ezt is aláírtuk. Ne adjunk el remélt pénzért magyar vért és életet, hiszen nem lehet tiszta lelkiismerettel élnünk egy jóléti társadalomban, ha lelkünkön szárad a felelősség tudat semmibevételének sara. Tőkés lelkész sorsa figyelmeztetés, s talán az utolsó. Ne legyen háromnapos csoda, melyet azután elfelejtünk. Legyen végső egy nemzet egységes fellépése előtt, legyen követelés az ENSZ felé... legyen végre béke és szeretet az európai népek között!

(stoffán)

Figyelünk

Csütörtökön az Országgyűlés ülésén, a napirend előtt Raffay Ernő kért szót. Emlékeztetett arra: Tőkés László temesvári lelkész a román hatóságok üldözik magyarságáért, egyházi szolgálataért, és mint embert is meghurcolják. Pénteken reggel bíróság elé állítják, és feltehetően elítélik. A képviselő javasolta, hogy a Parlament emelje fel szavát az erdélyi lelkész üldöztetése ellen, és biztosítsa őt együttérzéséről. Az Országgyűlés közfelkiáltással szolidaritását nyilvánította ki Tőkés László lelkésszel.

Népfrontátvonulás

(Elmélkedés a 7. oldalon)

Isten, haza, ember

(Riportunk a cserkészekről a 10. oldalon)

Honkóstoló:

Összeállításunk

Szombathelyről

a lap

8-9. oldalán

(Képünkön: Gyesen...

Kapfinger András

felvétele)

Radikális tüntetés és éhségsztrájk

A Transznacionális Radikális Párt aktivistái holnap, október 20-án tüntetést szerveznek Prága, Moszkva, Budapest és Varsó olasz és spanyol követsége előtt.

A rendezvények időpontjai a következők:

— 11.00 (helyi idő szerint 9.00) a moszkvai olasz követség előtt.

— 12.00 (helyi idő szerint 10.00) a moszkvai spanyol követség előtt (Ulica Gvirtsena 50/8 — Moszkva 121069).

— 11.00 a budapesti és varsói olasz követség előtt. (Népstadion út 95. Budapest XIV.).

— 12.00 a varsói (Staroscinska 1/B) és a budapesti (Eötvös u. 11/B. Budapest VI.) spanyol követség előtt.

— 15.00 a prágai olasz követség előtt.

— 16.00 a prágai spanyol követség előtt (Pevostni 9. 16000 Prága 6.).

A Radikális Párt aktivistái levelet adnak át az olasz, illetve a spanyol nagyköveteknek, amelyben felhívják a figyelmet arra a veszélyre, amit a tömegkommunikáció világában és korában az ún. „negyedik hatalom” jelent.

Eme negyedik hatalomnak az ereje összehasonlíthatatlanul nagyobb a hagyományos hatalmi ágakénál, olyannyira, hogy egyre kevésbé aktuális a demokratikus országokban meglévő információ és a totalitárius rendszerek parancshatalmi jellegű információja közötti megkülönböztetés.

Mivel úgy vélik, hogy ebben a világban és ebben a korban, melyet a tömegkommunikáció világnak és korának is neveznek, „nem eshet nagyobb seb a demokrácián, mint az eltérő hangok, elképzelések elnyomása, a kisebbségek eltávolítása”, a radikális aktivisták úgy döntöttek, hogy tüntetést szerveznek, illetve egy részük egy napot át nem vesz magához táplálékot a spanyol és olasz radikális barátaikkal egyetemben. Így kívánják konkrét szolidaritásukat kifejezni mindazokkal, akik Nyugaton egy olyan demokrácia ellen küzdenek, amely egyre kevésbé demokrácia és egyre inkább „létező demokrácia”.

Radikális Párt
Közép- és Kelet-Európai
Koordinációs Központ

Bős—Nagymaros

Környezetvédelmi ellentámadás

A magyar, és főleg a budapesti lakosság ökológiai érdekei ellen cselekszik Magyarország, ha végleg leállítja a munkálatokat a bős—nagymarosi vízlépcső építkezése — írta a Rudé Právo és a pozsonyi Pravda.

A jelek szerint „környezetvédelmi ellentámadásba” lendült a csehszlovák sajtó a bős—nagymarosi vízlépcsőrendszer ügyében. A vízgazdálkodási szakemberek arra figyelmeztetnek, hogy már a legközelebbi években újra nagy árvíz lehet, és az esetleges károkkért a felelősséget azok viselik majd, akik megakadályozták a Szigetköz biztonságos árvízvédelmének gyors kiépítését. A Rudé Právo és a pozsonyi Pravda másik ökológiai érve az, hogy a bős—nagymarosi vízlépcső, köze-

lebbról a Pozsony alatti és a nagymarosi tározó felépítésével lényegesen javulna Budapest ivóvízellátása. A csehszlovák pártlapok cikke szerint a magyar főváros ivóvízellátását biztosító szentendrei kiemelő kutak túlságosan közel vannak a Dunához, a víz szűrése már most nem megfelelő, rövid a szűrési pálya. A Pozsony alatti és a nagymarosi tározó megépítésével azonban fokozódna az ülepedés és több oxigén jutna a folyóba, ami javítaná a Budapest környéki Dunavíz minőségét is. „Amennyiben azonban a magyar fél leállítja a Pozsony alatti folyami tározó és a nagymarosi tározó építését, valójában a magyar, főleg a budapesti lakosság ökológiai érdekei ellen is dönt.”

Csehszlovákia elhatárolja magát

A csehszlovák vezetés továbbra is ragaszkodik eddigi politikai irányvonalához, nem hajlandó párbeszédet kezdeni az ellenzéki erőkkel, és a gazdaságot tekintve is elzárkózik a radikális reformoktól — ez derül ki abból a terjedelmes interjúból, amelyet Jozef Lenárt, a CSKP külpolitikai kérdésekben illetékes KB-titkára adott a Rudé Právónak és a pozsonyi Pravdának.

A két csehszlovák pártlap azzal összefüggésben szólaltatta meg Lenárt, hogy a pártvezető részt vett a szocialista országok külügyi titkárainak várnai tanácskozásán. Lenárt szavaiából az tűnt ki, hogy Csehszlovákia továbbra is elhatárolódik egyes szocialista országok radikális reformfolyamataitól és attól, hogy bármiféle párbeszédet kezdjen saját ellenzéki erőivel. Lenárt szerint „azoknak, akik különböző 'kerekasztaloknál' kínálnak nekünk tárgyalásokat, nincs sem-

milyen mandátumuk, többé-kevésbé csak önmagukat, vagy a hazafiatalan, nem csehszlovák reakciós konzervatív erők érdekeit képviselik”. A KB-titkár szerint az ilyen kerekasztal-megbeszélések a burzsoá köztársaság kabinetpolitikájára jellemzők, ahol a nép érdekeinek figyelembevétele nélkül döntenek. Ehhez Csehszlovákia nem fog visszatérni — fűzte hozzá.

Lenárt interjújában egyébként azt is megemlítette, hogy külföldi tárgyalásain nyugati partnerei nemegyszer szóba hozták az emberi jogok helyzetét Csehszlovákiában. A KB-titkár azt állította, e kérdésekről a csehszlovák vezetés nyíltan beszél, és hozzátette: „Nyitott ajtókat kínálunk mindenkinek, aki a politikai realizmus és a kölcsönösen előnyös együttműködés szellemében akar tárgyalni velünk, de elutasítjuk a belügyekbe való beavatkozási próbálkozásokat”.

A VILÁG HÍREI

— Az alkotmány módosítása, a jogalkotói tevékenység minden állam saját ügye, valamennyi kérdésben önállóan kell dönteniük: a szovjet jogi szakemberek ebből az alapállásból kiindulva elemzik a magyarországi folyamatokat is — jelentette ki Venyiamin Jakovlev, szovjet igazságügy-miniszter csütörtökön az amerikai igazságügy-miniszterrel közösen tartott moszkvai sajtóértekezletén.

— A salvadori polgárháborús feltek mindössze a béketárgyalások folytatásában tudtak megállapodni a hét elején tartott tanácskozásukon, de a közép-amerikai országban már ez is eredménynek tekinthető.

A salvadori kormány és a Farabundo Marti Nemzeti Felszabadítási Front képviselői gyakorlatilag csak az álláspontok kifejtéséig jutottak, mivel az ellentétes nézeteket nem sikerült közliteni egymáshoz.

— Felipe González spanyol kormányfő Közép-Amerikáról és Kelet-

Európáról tárgyal csütörtökön Washingtonban George Bush amerikai elnökkel, közölte szerdán este a Fehér Ház egy vezető embere. González szerdán rövid munkalátogatásra érkezett, amelyről többek között esélyei javítását várja a 10 nap múlva esedékes választásokon.

— A nicaraguai Nemzetgyűlés szerdán határozottan elutasította és országa belügyeibe tervezett beavatkozásnak minősítette az amerikai szenátus kedden hozott — a nicaraguai választásokkal kapcsolatos — döntését. Az amerikai törvényhozás e háza ugyanis jóváhagyta Bush elnök tervét, hogy kilencmillió dollárt bocsát a nicaraguai választások támogatására, főleg az ellenzék segítésére.

— Visszafordíthatatlan a lengyelországi reformfolyamat, és élvezzi az alapvető társadalmi erők támogatását — jelentette ki Wojciech Jaruzelski lengyel köztársasági elnök. A lengyel államelnök Varsóban nem sokkal aze-

Külkapcsolatot a balti országokkal

Magyarország megkezdte a méltatlanul megszakadt diplomáciai kapcsolatainak helyreállítását. Izraellel és a Vatikánnal folyamatban van a külképviseletek kölcsönös cseréjére. Nem mehetünk el azonban szó nélkül a külkapcsolatok hiányának további, bántó példái mellett sem, így nem vehetjük tudomásul a Molotov—Ribbentrop-paktum következményei nyomán támadt kapcsolati hiányt a Dél—Baltikum országaival, Észtországgal, Lettországgal és Litvániával. Tudjuk, hogy utóbbi országok törvényhozó testületei nem régiben újolag kinyilvánították állami és nemzeti szuverenitásukat, majd ezt követően Dánia és Svédország deklarálta elhatározását, hogy képviseletet nyit az említett or-

szágokban. Magyarországnak — kapcsolódva az 1940 előtti tradíciókhoz — különös figyelmet szentelve a magyar—észti nyelvrokonság és testvérség tényének — morális kötelesség és politikai érdeke, hogy Tallinnban szintén képviseletet nyisson. Egy ilyen misszió működtetése előmozdítaná a legnemesebb, európai politikai értékek fokozottabb érvényre juttatását. Magyarországot e képviselet mindhárom balti államban képviselhetné, és kulturális küldetést teljesíthetne a Szovjetunió minden finnugor népe körében. Fentiekre tekintettel szükségesnek látszik, hogy a kormány lépéseket tegyen egy tallinni magyar képviselet életre hívása érdekében.

Dr. Kolozsi Béla

Ünnepség Újvidéken

Újvidéken csütörtökön ünnepséget rendeztek az egyetem magyar tanszéke megalapításának harmincadik és a Hungarológiai Intézet megszervezésének huszadik évfordulója alkalmából.

Az ünnepi ülésen dr. Pató Imre, az intézet igazgatója mondott megnyitó beszédet, majd pedig dr. Bori Imre akadémikus ismertette a néhai Sinkó Ervin író vezetésével létrehozott tanszék történetét.

Az alkalomból az Elnöki Tanács a Magyar Népköztársaság Csillagrendjét adományozta dr. Szeli István akadémikusnak és Juhász Géza nyugalmazott egyetemi tanárnak, akik elévülhetetlen érdekeket szereztek a két jugoszláviai magyar nyelvű intézmény megalakításában és eredményes tevékenységében. A kitüntetések Rátkai Ferenc művelődési miniszterhelyettes nyújtotta át.

Az ünnepségen Magyarországról hivatalos küldöttség vett részt. Jelen volt Györke Sándor, hazánk belgrádi nagykövete.

Nem kell engedély

A Minisztertanács döntött a magyar állampolgárok külföldi munkavállalásáról szóló rendelet és a hozzá kapcsolódó jogszabályok hatályon kívül helyezéséről. Eszerint a jövőben a külföldi munkavállalást megelőzően nincs szükség a magyar hatóság által kiállított munkavállalási engedélyre. Megszűnik a dolgozók külföldi keresetét terhelő hazautalási kötelettség is. A nyugdíj-, illetve a társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettség fennmarad, s ezt forintban kell fizetni.

A magyar munkaerő kiáramlásának természetesen továbbra is határt szabnak a külföldi országokban érvényes, az idegen munkaerő foglalkoztatására vonatkozó szabályok.

(MTI)

Paskai László hazaérkezett

Négyhetes egyesült államokbeli lelkipásztori körútjáról csütörtökön érkezett haza Paskai László bíboros-prímás, esztergomi érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke. A bíboros útja során amerikai magyar egyházi személyiségekkel, katolikus gyülekezetek vezetőivel találkozott, s fogadta őt George Bush elnök is. Lelkipásztori körútja során közvetlen kapcsolatba került az ottani katolikus hívekkel, s tapasztalatai szerint körükben, illetve tágabb értelemben az Egyesült Államokban élő magyarok körében is jelentősen változott hazánk megítélése. Ennek okát a bíboros a gyökeres magyarországi változásokban jelölte meg, s különösen fontosnak tartotta az NDK menekültek ügyének kedvező rendezését. Mint mondta: ez utóbbi kormányzati lépés pozitív visszhangra talált az Egyesült Államokban, így az amerikai magyarok körében is.

Csütörtökön az Országgyűlés folytatta munkáját

Az elnök bejelentette: a képviselők-höz eljuttatták azt a nyilatkozat-tervezetet, amely elítéli az újra, nyíltan jelentkező fasiszta, nyilaskeresztes eszmét. A nyilatkozatban megfogalmazottakat a képviselők közfelkiáltással elfogadták. A nyilatkozatot közzéteszik.

Szavazás következett: ennek során a képviselők a pártokra vonatkozó törvényjavaslatban szereplő két változat közül amellet döntöttek nagy többséggel, amelyik a választások előtt 90 nappal javasolja a munkahelyi párt-szervezetek megszüntetését. Így az Országgyűlés határozata megtiltja, hogy a pártok szervezeteket hozzanak létre és működtessenek a munkahelyeken, továbbá, hogy hivatásos katonák és rendőrök vezető párttisztviselőket töltsenek be. A képviselők minősített többséggel azt is elfogadták, hogy a pártok csak a tulajdonukban lévő vagyont értékesíthetik, a kezelésükben állókat viszont nem.

A pártok működését és gazdálkodását szabályozó törvényt 323 igen, 4 nem szavazattal, 15 tartózkodás mellett elfogadták.

Az Országgyűlés a tárgysorozatnak megfelelően az Alkotmánybíróságról

Idegen beszüremlések

szóló törvényjavaslatot tárgyalta Kucsa Kálmán igazságügy-miniszter előterjesztésében és mintegy 40 módosító javaslattal fogadta el.

Az Alkotmánybíróságnak felállítását a jogállam megteremtése, az alkotmányos rend és alapjogok védelme, a hatalmi ágak szétválasztása és kölcsönös egyensúlyának biztosítása indokolja. Feladatát akkor töltheti be, ha nem épül be a hagyományos igazságszolgáltatási szervezetbe, hanem önálló testületként, önálló költségvetéssel működik és tagjait az Országgyűlés választja. Az Alkotmánybíróság székhelye: Esztergom.

A törvény meghatározza az Alkotmánybíróság hatáskörét, szervezetét és eljárását, bár ez utóbbiakra részletesen nem tér ki, mert ezek szabályozását a szintén törvényként megalkotandó alkotmánybírósági ügyrendre bízta.

Az Alkotmánybíróság tagja olyan jogi végzettségű, büntetlen előéletű, 45. életévét betöltött magyar állampolgár lehet, akinek egyetemi tanári címe van, illetőleg az állam- és jogtudo-

mány nagydoktora, vagy 20 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik.

Az Alkotmánybíróság tagja nem lehet országgyűlési képviselő, tanács- tag, más állami szervnél nem tölthet be tisztséget, érdekképviselői szervnél vezető tisztséget, és nem lehet párt tagja.

Az Alkotmánybíróság feladata egyebek között, hogy megsemmisíti az alkotmányellenes törvényeket és más jogszabályokat. Az Alkotmánybíróság eljárását törvényben meghatározott esetekben bárki kezdeményezheti. Az Alkotmánybíróság határozata ellen fellebezésnek helye nincs.

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló és a köztársasági elnök választásáról szóló törvényjavaslatokat Horváth István belügyminiszter együttesen terjesztette elő.

— Annak érdekében, hogy a pártok programjaiban megjelenő és azokon keresztül érvényesülő politikai pluralitás parlamentáris keretekben működjön, a politikai pártok mind az egyéni, mind a területi választókerületekben indíthatnak jelölteket.

A köztársasági elnök megválasztásával kapcsolatos vitára utalva leszögezte: a köztársasági elnök mielőbbi megválasztása nem pártpolitikai, hanem a nemzet sorsát érintő — általános társadalmi érdek.

A népszavazással megválasztott köztársasági elnök politikai súlya, legitimitása garanciát jelenthet az egész ország, a nemzet érdekeinek megfelelő békés átmenet biztosításához.

A javaslat mind a pártok, mind az önszerveződő állampolgárok számára lehetővé teszi, hogy köztársasági elnököt jelöljenek. Egyetlen jogi feltételként 50 000 támogató aláírás összegyűjtését írja elő a törvénytervezet a jelöléshez.

A bizottság célszerűnek tartja az eredetileg ajánlott november 26-i időpontot elhalasztani egy héttel. Tehát a javaslat az, hogy az elnökválasztás első fordulóját december 3-án, sikertelenség esetén pedig a második fordulóját december 10-én tartásuk meg.

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényjavaslatról csütörtök este befejeződött az általános és a részletes vita s ezzel véget ért az Országgyűlés ülészakájának harmadik munkanapja.

A törvényjavaslatról a pénteki munkanap kezdetén szavaznak a képviselők.

Mire jó az országos lista?

Eltűnt Grósz Károly

Délután öt óra tájban kissé megkésve siet a terembe az utolsó csengetéskor Szűrös Máttyás a Parlament elnöke, amikor megállítom.

— Hol van Grósz Károly országgyűlési képviselő? — kérdezem.

— Fogalmam sincs arról, hol lehet. Annyit megtett, hogy lemondott a pártfrakció vezetéséről, s helyette, mint ismeretes, helyére ideiglenesen Hámori Csaba került.

— És mint országgyűlési képviselőt, nem hiányolja Ön a T. Ház elnöke?

— Bizony többen távol vannak... — feleli Szűrös Máttyás. Magam úgy tudom, csütörtökön reggel még vagy negyvenen hiányoztak. Zöme egykori MSZMP-tag. Lehet, most MSZP-tagok, de ez is kérdéses.

— Elnök úr, nem gondolja, egy korszakot meghatározó politikai személyiségnek másként illenék búcsúznia a Parlamenttől?

— Látja ebben igaza van. Ezen érdemes elgondolkodni.

Ami biztos, három napja nem vesz részt a törvényalkotásban.

Egy bizonyos, Grósz Károlynak nem kell beszámolnia, elszámolnia választóinak távollétéről, hiszen az országos listán választották meg. Lám, mire is jó az országos lista!

M. Sz. I.

Több egyéni választókerületet!

Tisztelt képviselők! A választási törvénytervezete feltételezi, hogy az országgyűlési választásokra egy demokratikus, többpártrendszeren alapuló társadalomban kerül sor, így annak eszközei egy stabil többpártrendszeri struktúrát feltételez.

Az egyéni választókerületekről, a kombinált egyéni területi és országos listás rendszerre való áttérés azzal az eredménnyel jár, hogy az eddig, hagyományosan kialakult falusi, vidéki választási körzetek eltűnnek, és az új nagykerületek túlnyomó többségét a városok uralják.

Véleményünk szerint ezek a változások nem a társadalom és annak hagyományos közösségei, hanem elsősorban a politikai pártok érdekét szolgálják. Ez számunkra elfogadhatatlan.

Kérjük ezért, támogassa azon javaslatunkat, hogy a 374 tagú Országgyűlésben az egyéni választókerületek száma elérje a kétharmados többséget, azaz a 250 egyéni választókerületet.

Agrárreformkörök Egyesülete
Élelmiszergazdasági és Falusi Ifjúsági Szövetsége

Nem egy képviselőben megütközést keltett Márton János független képviselő szerintünk meggondolatlan cselekedete, vagyis az, hogy a széles nyilvánosság előtt felolvasta az újfasiszták röplapját. Az említett képviselő azt is furcsállották, hogy Márton képviselőt, miközben a sajtót is felelőssé tette a felhívás tartalmának ismertté válásáért, maga is hozzájárult ehhez. És — noha nem közvetlenül —, ahhoz is, hogy az ügybe belekevert személyek körül vert hullámok, csak nem akarnak elülni. (t. h.)

Félpénzen

Horváth István belügyminiszter nyilatkozta egyik reggeli lapársunkban, hogy egy választás az országnak mintegy 150—200 millió forintjába fog kerülni. Feltéve, ha lesz rá pénz, miután az államkasszában erre a célra egyelőre nincs fedezet. Noha elkésérítő, hogy éppen egy népszavazás... érvényesítése fogja a költségvetési hiányt növelni —, a belügyminiszter mégis optimista. „Valahonnan csak lesz rá pénz” — igéri. Megnyugtató, talán nem is kell kétszázmilliót összekuporgatni. Főleg akkor nem, ha nem felejtjük Roosevelt bölcsességét: „A választásokhoz pénz kell, rengeteg pénz. És ennek a fele fölöslegesen folyik el. Csak egy a baj. Nem tudni, hogy melyik fele.” Hát ezt kéne kideríteni. Csak remélni lehet, hogy nem kell hozzá, csak százmillió.

(t. h. f.)

Folytatódnak az aláírásgyűjtések

A főváros legtöbb forgalmas pontján továbbra is gyűjtik a „Döntsön a nép!” transzparenszek alatt az SZDSZ aktivistái az aláírásokat. Az első ülésnapon Király Zoltán véleményével vitába szálló dr. Balla Éva képviselőnőt ezért is kérdeztem arról, miként látja most a helyzetet.

— Magam is kaptam olyan táviratokat, amelyekben azt közlik velem, hogy eddig még nem írták alá a kérdőíveket, de ezek után tekintsem őket a kétszázegyzredik aláíróknak.

— Azt tapasztaltam, hogy az aláírásgyűjtők a láthatóan bizonytalankodók figyelmét felhívják a dolog lényegére, így is tudatosítva bennük, miről is van szó.

— Igen, én is hasonló esetekkel találkoztam, bár ezzel nem azt akarom mondani, hogy ettől eltérő jelenségek nincsenek. De olyan törvénytelen eljárásokat, hogy iskolákban gyűjtenek aláírásokat, vagy — mert ilyen példákat is hallottam —, pénzt

ígérnek az aláíróknak, nem tudom hová tenni.

— A keddi ülésnyitói nézeteltérés óta nem hívták fel a szervezők az aktivisták figyelmét arra, hogy még véletlenül se adjanak ismételt támadásra alkalmat?

— Elképzelhető, hogy most már nagyobb figyelmet fordítanak arra, hogy mind a négy pontot az emberek figyelmébe ajánlják.

(t. háromi)

Feldbach házhoz jött

Kapható, ami kéne, s amennyi kéne...

Ma nyit Pécssett az Ertl Üzletház

Egyelőre a vásárlók várható roham előtti csend uralkodik a pécsi vasúti pályaudvar melletti üzletházban. Az áruk nagy része a helyén, s már működik a tetőre felszerelt parabola-antenna — a cég egyik reklámja. Ennek ellenére sok még a tennivaló, ezért csak néhány percet kérek a két cégtulajdonostól, Gerhard Ertl-től és Renkó Vilmostól a beszélgetésre. Persze amit a hétköznapi vásárlónak tudnia kell a szépen berendezett üzletről, az szabad szemmel is látható. Körös-körül hűtőládák, villanytűzhelyek, színes televíziók, mikrohullámú sütők, HiFi-berendezések, autós rádiómagnók — tehát az egész választék...

A készülékeket a leggyakrabban olvasható márkanevek a Bauknecht, a Telefunken és a Pioneer.

— A legjobb NSZK-beli és osztrák termékeket forgalmazzuk — mondja Ertl úr. Arra a kérdésemre, hogy miért nyitottak éppen Baranyában üzletet, már hosszabban válaszol.

— Van egy — raktárral együtt — kétezer négyzetméteres üzletünk Feldbach-ban, s mondhatom, népszerű a baranyai emberek körében. Már eddig is több ezer készüléket adtunk el nekik s ez alapozta meg azt a gondolatunkat,

hogy közelebb jöjünk a piachoz s az itteni jövedelmekhez képest elfogadható áron forgalmazzuk árucikkeinket.

Az árak érzékeltetésében Renkó Vilmos, az osztrák—magyar vegyes vállalat egyik magyar tulajdonosa siet a segítségemre. Egyúttal az üzletben is körbekalauzol. Kevesebb, mint húszezer forintért már lehet kapni 37 centiméteres képátmérőjű színes televíziót — „természetesen” sarkított képcsővel, infravezérléssel, video- és számítógép csatlakozási lehetőséggel. Videomagnót harmincezer alatt, és a mélyhűtő szekrények, sőt a mosogatógép és a mikrohullámú sütők ára sem veri a csillagos eget, ráadásul mindnek van valamilyen — árucsaládjában egyedinek tűnő — szolgáltatása.

— Ami itt látható, azonnal ki tudjuk adni a szomszédos raktárunkból — mutat ki az ablakon Renkó úr. — Ha valaki olyan árucikket szeretne vásárolni, ami éppen nincs az eladótérben, arra sajnos két-három hetet várni kell.

— Hány alkalmazotja van az üzletnek?

— Kettő. Ertl úr és én — mondja szemrebbenés nélkül Renkó Vilmos.

— Persze az első napok várható roham miatt erősítést kapunk átmenetileg Feldbachból.

Gerhardt Ertl-hez fordulok:

— Mint újdonsült vállalkozónak mi a véleménye a magyar bürokráciáról?

— A külföldinek első pillanatban furcsák az itteni körülmények, de hadd mondjam el, hogy volt olyan engedély, amit itt előbb be tudtunk szerezni, mint otthon, Ausztriában. Itt kell meg-

említenem, hogy minden nálunk kapható termékhez megkaptuk a magyar hatóságok forgalmazási engedélyét, sőt amit eladunk, ahhoz mi biztosítjuk a szervizellátást is.

Ha valami mégis nehézséget okozott, az a nyelvismeret hiányából fakad.

— Ezzel egyetértek — mondom, és megköszönöm a tolmácsolást Renkó úrnak...

— Lékó —

Szavazzunk! Ez az első parancs

Régen azt hittük, elég, ha valaki a dolgozó nép fia, mára rájöttünk, hogy a tisztesség sem hiányozhat. Egy kaposvári politikai fórumon hangzott el a fenti mondat egy pártokon kívüli állampolgártól, akit túl hosszúra nyúlt kérdése miatt a közönség kitapsolt. Hála az est vendégének, Király Béla tábornok-professzornak, a kitapsolás nem ismétlődött meg, pedig lett volna rá bőven lehetőség. Az est szervezői nemcsak Kaposvár nagy szülőjét hívták, hogy elmondja véleményét lehetséges alternatíváinkról, megjelentek az ellenzék képviselői, és eljött az MSZP a HNF-fel együtt.

Király Béla rövid bevezető előadása iskolapéldája lehetne a toleráns gondolkodásnak, bár nem mindenki hallgatta szívesen — még tőle sem —, hogy bizalmat szavaz a reformszocialistáknak, ha komolyak szándékaik. Szerinte minden magyar-nak joga van az újrakezdésre, ha bűnök nem követett el. Nagyra értékelte az elmúlt hónapok változásait, de leszögezte, hogy a nép nélkül lehetetlen a szabadság kivívása. Úgy vélte, legfontosabb feladatunk a választásokon való aktív részvétel. „Ha nem használjuk ki a nyíló kaput, hogy beszéljünk a szabadság birodalmába, akkor öngyilkosságot követünk el. Szavazzunk, ez az első parancs!” — fejezte be vitaindítóját. A bevezető gondolatok után a kérdés—felelet rész követ-

kezett: a közönség néhány tagja kérdezett, aki tudott — és akart — válaszolt. Megtudhattuk, hogy az MSZP lesz a legszegényebb párt januártól, a megyében nem számítanak több tagra négy-ötvezernél — a korábbi húszezerral szemben —, az apparátust tíz-egynéhány főre csökkentik. Szó volt az SZDSZ és a FIDESZ helyiséggondjairól — a tanács által felajánlott helyiségeket alkalmatlannak találták a politikai tevékenységre — kicsik, kopottak, eldugott helyen vannak, hiányzik belőlük a telefon.

Legnagyobb vita az SZDSZ aláírásgyűjtő akciója körül robbant ki. Az MSZP és a HNF képviselői páholyból nézhették, hogyan vitatkozik a két jól felkészült MDF-es az SZDSZ és a FIDESZ képviselőjével. Hamar kiderült, hogy az utóbbiaknak fogalmuk sincs a konkrét törvénytervezetéről, pedig — ha másképp nem —, a Magyar Hírlapban elolvashatták volna. Kapott is belőle egy példányt a helyszínen a FIDESZ új választmányának egyetlen vidéki tagja, hogy elolvashassa végre azt a törvényt, melynek kidolgozásában saját tagtársai is részt vettek. Nem szerepelt jobban a kiscsárdai megyei alelnöke sem. A magyarságról, a munkáról, az önbecsülésről tartott szónoklata — mely nélkülözött minden konkrétumot — szerény sikert aratott.

Jó lenne, ha az új szervezetek végre elgondolkodnának arról, hogy már nem elég csak „ellenzéknek lenni”. Ha valaki vezetni akar — egy népet, egy szervezetet —, azért tenni is kell valamit. Olyan embereket kell kiengetni a közönség elé, akik képesek a közszereplésre, akik nemcsak betanulták, hanem tudják saját véleményüket. Elég volt már a felkészületlen, politikailag félművelt, a felsőbbséghez igazodó, annak véleményét szajkózó, de

lefelé nagyon önértékes politikusokból. Isten a hívőknek sem ad észet a hivatal mellé, ahogy nem tette ezt az ateistákkal sem.

Közelednek a választások, ahol az indulók jó részét a lista eltakarja. Ha az új szervezetek nem termelik ki időben a valóban alkalmas személyeket, akkor csak vaktában szavazhatunk.

Igaz, ebben már van gyakorlatunk.

Györfly Árpád

Teréz-nap

A Duna mindkét partján Teréz-napi kirakodóvásárt rendeztek a hét végén: az egyiket a csehszlovákiai Sturovóban, a másikat Budapest Terézvárosában.

A két várost, illetve városrészt azonban lényegesen kisebb távolság választotta el, mint például Makót Jeruzsálemtől: magyar emberek tömegei jelentek meg bal oldalt is, jobb oldalt is. E sorok írója a feledékenység miatt rekedt a Duna jobb magyar partján, mivel az útlevele otthon maradt. Így csak Esztergomból hallgatózott és hallott vidám mulatságot odaatról, s látott elégedett arcú, nagy csomagokat cipelő embereket a kompról leszállni.

Hogy ne cseppenjen el a nyála, visszahátrált Budapestre, egyenest a Terézvárosba, ahol is — Liszt Ferenc és Ady Endre szobrának tövében — nézelődött. Búcsú volt. „Búcsú a kommunizmustól!” Ezt hirdette a

Szabad Demokraták felirata az egyik sátor felett. Ellentétben ezzel, számos csecsebecse még a közelmúlt utalt. Olcsó pénzért, negyven forintért két vörös selyem hímezett brigádzászló, két darab „Kiváló munkáért” kitüntető jelvény és egy vaskos Lenin-kötet tulajdonosává válhatott volna e sorok már emlegetett írója, de nem vált. Ha akkor nem adták oda neki, mikor egy-egy hasonló alkalmatossággal soronkivüliséget élvezhetett volna mondjuk a lakáshoz jutásnál, akkor most nem herdálja csak úgy azt a két darab félpénzt, inkább beleejti abba a fél hócipőbe, mely már színig tele van a „Lenin-szobor tartós tárolásának” költségfedezé-vel.

Hamisítatlan vásár. Búcsú. Adásvétel—kiárúsítás. És aláíráscsomag a Szabad Demokraták követeléseit alátámasztandó.

Pál Zsuzsa

Allok a sorban. Sokféle sor van. Hosszú, mint ez. Ideges, haragos, mint ez. Postai sor, mint ez. A sor egyre hosszabb lesz, egyszóval nem halad. A kis ablaknál vita támadt, méghozzá hangos, viharos vita. A betétes, egyszerű mezei állampolgár, betétkönyvet tart kezében: célja, a betétet kivenni. Pénz van szüksége, s mivel a postai takarékszolgálatnál van megtakarított pénze, onnan vesz ki. Azaz mégsem. Hogy miért? Mert a kisasszony megtagadja a betét egy részének kifizetését. Az állampolgár áll, megszólalni sem bír. Volt egy kis pénztökéje. Ez előtt három évvel nyitott egy betétkönyvet, két évre lekötött tőkét, mert kedvező kamatot kapott érte. Igaz a kamatot, meg a tőke egy részét is azóta elvitte az infláció, de az a kis pénzmag mindig jól jön, mint most is. Ki kell valamit sürgősen fizetni, de hamarosan pénzhez jut, majd akkor visszateszi. Szóval elmúlt a lekötési idő, nyugodtan kivetheti, nem fogja elveszíteni az ígért kamatot. A kamat. Nos igen, ez a vita tárgya. Jár-e a kamat? A be-

Üzletpolitika a'la Postabank

Álláspont-kamatoztatás

tétkönyvben a postai alkalmazott bejegyzése: kamat 1987. évben, kamat 1988. évben. Látszólag minden rendben. A pénz benn volt, a kamatot elszámolták. Am kifizetni mégsem lehet. Az állampolgár nem érti. A kisasszony többször elismétli: nem lehet. Nem és nem. Még akkor sem, ha a betétes az atyáuristenhez is megy el panasza. Hogy a betétkönyvbe bele van írva: a betét visszafizetését az állam szavatolja? Az őt nem érdekli. Ő nem szavatol semmit, de nem is fizet. Az ügyfél az OTP-vel fenyegetőzik, hogy ott tesz panaszt. A hölgy mosolyog: tegye. Ő a posta alkalmazottja, csak szívességet tesz az OTP-nek, mikor betétet gyűjt neki. A postának is van saját bankja, miért nem teszi oda az ügyfél a pénzét. Ott bezzeg nem lenne ennyi bonyodalom. A megszól-

gált kamat eközben kuncog a betétkönyvben: ebből ma nem lesz kifizetés. A hölgy indoka furcsa: a lekötött betét utáni kamat csak akkor jár, ha arra is letelt a lekötési idő. Hogy az ügyfél nem kívánna a tőkésítést? Magánügye. A pénz marad, főlősleges a vita. Az ügyfélben nő a harag. Ha nem fizetik ki a kamatot, ő bizony megszünteti a betétkönyvet. Remek megoldás, mondja a hölgy, de egy hónapot még így is várnia kell a kamatra. Am legyen, mondja az ügyfél. Kiveszi a tőkét, vár egy hónapot a kamatra. S közben szidja az OTP-t, aki pedig vétlen. A vétkes a posta, de az ügyfél szemé előtt csak az OTP által kiállított betétkönyv lebeg.

Az OTP Betéti Osztálya állítja: a kamatot, ha letelt az év, ki kell fizetni. Ezt minden alkalmazott tudja. Az OTP

fiókokban eszerint is járnak el. Hogy a postán miért nem, nos ezt nem tudják, csak sejtik. Az állampolgár is sejtí. Megalakult a Postabank, mely csak hirdeti, hirdetői saját nagyszerűségét, rugalmasságát. S ha közben a posta egyik alkalmazottjának módja és lehetősége van arra, hogy a konkurens betétgyűjtőt lejárassa, akkor ezt meg is teszi. Igaz, komoly pénzeket kap a posta az OTP-től a betétgyűjtésért, de verseny van, s a verseny kegyetlen dolog. Csak az nyer, aki könyörtelen, aki keresztültapos a másikon. Szóval verseny van. S hogy eközben a betétest KNOCK OUT-olják az még összeegyeztethető a Postabank üzleti filozófiájával. A padlóra került betétes eközben arra gondol, sokkal egyszerűbb, ha a pénzét otthon tartja a ládafiában. Túl sokszor küldték mostanában a padlóra. Lehet, hogy a kérdés hipotetikus, de feltehető: mi történne ha a sok megsértett kisbetétes holnap kivinné a pénzét? Vajon lenne-e munkája a „nemfizető” kisasszonynak?

— csik —

Sok bába közt elvész a gyerek

Mégis, kié a velencei-tavi üdülőkörzet?

A jelek szerint egy kérdésben mindenki közös véleményen van Magyarországon: abban, hogy a velencei-tavi üdülőkörzet hazánk egyik legvonzóbb idegenforgalmi központja — lehetne. Az már érezhető, hogy a régebbi központi irányelv a múlté, mármint az, hogy a Velencei-tó fő funkciója a Balaton tehermentesítése olcsó, másodlagos körzetként. A környékben „benn van”, hogy első osztályú idegenforgalmi központként funkcionáljon, a megvalósítás mikéntjéről azonban már viták folynak, s az elején említett egyetértés e témában nem létezik.

A Minisztertanács a közeljövőben elvileg napirendjére tűzi a hosszú távú központi fejlesztési program, és regionális rendezési terv eddigi végrehajtását, de hát a kormánynak a jelenlegi helyzetben aligha van másra lehetősége, mint levonni a következtetést: a sok bába közt elvész a gyerek, s a helyzet nem változik megfelelő ütemben, a javításhoz viszont pénz kellene. Sok pénz. Sőt, nagyon sok pénz, anynyi, amennyit valószínűleg se a mostani kormány, se a következő nem lesz képes rendelkezésre bocsátani. Többek között ez is kiderült múlt pénteken a Fejér Megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának ülésén, ahol a fő napirendi pont a Velencei-tó sorsa, jövője volt. A téma fontosságát mutatta, hogy az előzetes tervek szerint dr. Varga Miklós, a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium államtitkára tartott volna bevezető előadást. Ő azonban „fontosabb” elfoglaltságára hivatkozva lemondta a részvételt, így Bana Sándor, a minisztérium főosztályvezetője mondta el, hogy a fejlesztési program mindazt tartalmazza, amit a következő időszakban végre kellene hajtani, s a tervek valóban szépek, a meg-

valósításuk azonban minden bizonynyal anyagi nehézségekbe fog ütközni...

Vagyis magyarul: a program kidolgozói tudják, mit kellene csinálni, csak éppen a kivitelezéshez nincs elég pénz. Az elkövetkező öt évtizedben a legszükségesebb tennivalók elvégzéséhez is 3,3 milliárd forintra lenne szükség, s ennek az összegnek a túlnyomó többségét a központi költségvetésből kellene fedezni, amire viszont nem sok esély van. S hogy akkor mi lesz, erre a kérdésre a választ még nem ismeri senki. Megoldási javaslatként a vébé ülésén is elhangzott a tó környéki tanácsok, valamint a lakossági vállalkozók tőkéjének nagyobb mértékű bevonása, ez azonban egyelőre csak tervszinten merült fel, másrészt a nagyobb feladatok megoldása továbbra is állami feladat lesz. A vízminőség szintentartását vagy javítását csak központi pénzből lehet megoldani, a ezzel összefüggő csatornázási program végrehajtását úgyszintén.

Magántőke bevonására a szálláshelyek bővítésénél, a kereskedelmi infrastruktúra javításánál kerülhet sor, ám reális esély erre is csak akkor van, ha a vállalkozói kedvet sikerül felszólítani, másrészt pedig ha a mostani ötvennapos fődényt jócskán ki lehet terjeszteni. Egyik sem könnyű feladat.

Megállapítható tehát, hogy a Velencei-tó, és környékének fejlesztése elsősorban anyagi nehézségekbe ütközik, azonban van egy másik tényező, amely véleményem szerint majdnem hasonló visszahúzó erővel bír, s amelyet már érintőlegesen említettem a sok születő között elkallódó gyermek esetével. A velencei-tavi üdülőkörzettel kapcsolatos feladatok koordinálásával ugyanis túl sok szervezet foglalkozik, nem lehet tudni pontosan, hogy ki a gazdája területnek, az effektív munkavégzők száma viszont alacsony.

Ki is bábáskodik az üdülőkörzet sorsa felett? Először is a helyi tanácsok, aztán elvileg a Fejér Megyei Tanács, amely azonban szemmel láthatóan előkelően hűvös távolságtartással figyeli az eseményeket, s jól is teszi. Nem is lenne okos lépés a részükről, ha a megfelelő pénzügyi lehetőségek híján pusztán presztízsokból belefolyódnak az ügybe. A következő szerv, amely elvileg felelős, s a gyakorlatban a legtöbbet tevő a Velencei-tavi Intéző Bizottság, népszerű nevén a VIB. Ők közvetlenül a Kereskedelmi Minisztérium hatáskörébe tartoznak, van azonban egy tárcaközi operatív bizottság, amelynek a főhatóságok közötti koordinálás a feladata, tehát elvileg a VIB „felettese”. Végül mint legfontosabb döntéshozó szerv, a Minisztertanács következik, hiszen a Velencei-tó a kiemelt üdülőkörzetek közé tartozik, ügyében a végső szó a kormányé.

Tehát elvileg öt döntési szint, s a pénz meg egyre kevesebb. Biztos módszer arra, hogy az ügymenet a lehető legkevésbé hatékony módon történjen. S ami a legnagyobb baj: azok vannak elrekesztve a környékért végzendő munkától, akik a legtöbbet tehetnek, s minden bizonnyal a legkevésbé tartanak a markukat utána: a helybeliek, a tó környék lakói, akik lelkesedésből és lokálpatriotizmusból is — no meg azért, hogy saját életkörülményeiket javítsák — szívesen dolgoznak. Jellemző példaként dr. Sziklai Antal, a Fejér Megyei Tanács elnöke említette meg a vb-ülésen, hogy a fejlesztési program semmiféle szempontból nem épít Székesfehérvár lakosságára, pedig a több mint százezer megyei jogú városban élők, akik tulajdonképpen a magukénak is éreznék a közeli üdülőkörzetet, sokat is tehetnének érte.

A régifajta, központilag irányított paternalista államrendezkedés

azonban mindeddig nem adott lehetőséget arra, hogy a terület az ott lakóké legyen, azzal a döntéssel, hogy kiemelt üdülőkörzetként tartják számon, másodrendűvé degradálták az ott élőket. Pedig tudjuk, hogy amit az ember saját tulajdonának érezhet, azzal jobban is bánik, s nagyobb határfokkal hasznosíthat, mint az elvont állami tulajdont, ami leginkább közpédát jelent előbb-utóbb.

A Velencei-tavi Intéző Bizottság véleményem szerint önmagában, egyedül is elég lenne a tó sorsának intézésére, mindössze a függőségi viszonyait kellene rendezni: sokkal jobb, hatékonyabb munkát végezhetne, ha önállóan, csak a helyi tanácsokkal együttműködve tehetné a dolgát. Ma, amikor a helyi önkormányzat maximális kiterjesztése a napirenden van, mint államigazgatási bajaink orvoslásának legüdvözítőbb módja, a velencei-tavi üdülőkörzet lehetne a kipróbálásának legjobb helyszíne. Talán egyetértenek velem abban, hogy ha a VIB, és a környéki tanácsok lehetnének a körzet igazi gazdái — ne adj'isten még anyagilag is érdekeltté téve a sikerben — egészen biztos, hogy hatékonyabban dolgozhatnának a tó környék jövőjéért, mint a mostani áttekinthetetlenül szövevényes államigazgatási hierarchiában, kibogozhatatlan felelősségi rendszerben.

Elvesztegetni való idő ráadásul egy perc sincs. A tó vizének mai, nem túl jó minőségi szintjét mindeképpen minimum meg kell őrizni, hiszen a vendégek romlás esetén biztos, hogy elmaradnának. Másrészt, ha a világiállítás rendezési jogát Budapest valóban megkapja Béccsel együtt, akkor a Velencei-tó előtt is hatalmas lehetőségek nyílnának, nyílhatnak idegenforgalmának fellendítésében, esetleg hosszú távú európai hírnevének megalapozásában. Ehhez azonban legelőször is arra lenne szükség, hogy az üdülőkörzet végre valódi gazdára leljen.

De minél előbb.

Wagner Dezső

Most érdemes iskolásnak lenni A fasori evangélikus gimnáziumban

A reformáció után hazánkban sok evangélikus iskola jött létre. A történelmi Magyarországon több mint 30; míg a trianoni Magyarországon 11 ilyen iskola volt. Az iskolák államosítása után mindössze a Deák-téri és a fasori maradt meg, ám 1952-ben ezeket is megszüntették. Ezek kiváló iskolák voltak és komoly társadalmi igényt elégítettek ki, úgyhogy egy kicsit mindenkinek ott motoszkált a tudatában a gondolat az elmúlt több mint harminc évben, hogy újjá kellene éleszteni ezt az iskolatípust. Öt évvel ezelőtt a volt diákok és az egyház kezdeményezésére kezdtek az ügygel foglalkozni, mígnem idén, 1989-ben, a hivatalos, országos tanévnyitót ebben a patinás intézményben tartották meg.

— *Mit jelent az, hogy protestáns nevelés? — kérdezem az iskola újonnan kinevezett igazgatóját, Gyapay Gábor, volt történelem—latin szakos tanárt.*

— Azt jelenti, hogy önállóan gondolkodó embereket nevelünk, akiknek a valóság teljes megismerése a cél, és életüket is ehhez kívánják igazítani. A protestáns-evangélikus iskolákból olyan emberek kerülnek ki, akik nem a pénzért, nem a hatalomért hanem az erkölcsi értékekért lelkesednek.

— *Őn tanárember. Hogyan került mégis a gimnázium élére?*

— Régi evangélikus családból származom. A fasorba jártam, mint diák, később tanárjelöltként itt gyakoroltam, majd beválasztottak a pedagógusok közé, így nem csoda, ha életem egyik legmeghatározóbb intézménye a fasori gimnázium. A régi tanárok közül magam vagyok a legfiatalabb, így erkölcsi kötelességem volt az, hogy ezt a munkát elvállaljam.

— *Miből áll a gimnázium oktatási rendszere? Miből fognak a diákok tanulni?*

— A tanításban a legfőbb tényező: a tanár. A fasor mindig is arról volt nevezetes, hogy jól válogatta össze a tanárait. Elsősorban pedagógiai rátermettség, másodsorban a szakmai kiválóság alapján. A hosszú idők során a tanári karban 18 olyan tanár volt, aki egyidejűleg az oktatás mellett a Magyar Tudományos Akadémiának is

tagja volt. Tanáraink között számos tankönyvíró is volt, így azt lehet mondani, hogy a fasori iskola önálló volt tankönyvekben, mert ha csak azokra gondolok akik engem is tanítottak, akkor a történelem, a fizika, matematika tanárom mind a tankönyvírók közé tartozott, ám ettől függetlenül nem használták tankönyveiket, mert saját szellemük ennél gazdagabb volt.

Manapság is elmondhatom azt, ha egy rossz tankönyv jó tanár kezében van mégis jól lehet vele dolgozni. Ugye érti, mire gondolok?

— *Hogyne. De mondja el kérem, hogyan fog fölépülni a tanterv, milyen tanórák lesznek?*

— Az alaptanterv az állami, hiszen van egy bizonyos tanulói védettség, ami annyit tesz, hogy mindenkinek meg kell azt tanulnia, amit egy egyetemi fölvételni kérdezhetnek. Bizonyos módosításokat persze kértünk a minisztériumtól, úgyhogy az ő általuk engedélyezett egyedi tantervvel dolgozunk. Kevesebb tanórát tartunk, mint más iskolákban, de a tanítás intenzívebben folyik. Elértük azt is, hogy se hetedik, se nulladik órát ne kelljen tartanunk, mert a gyerekeket mindez hallatlan mértékben túlterheli és a családi bioritmust is fölborítja.

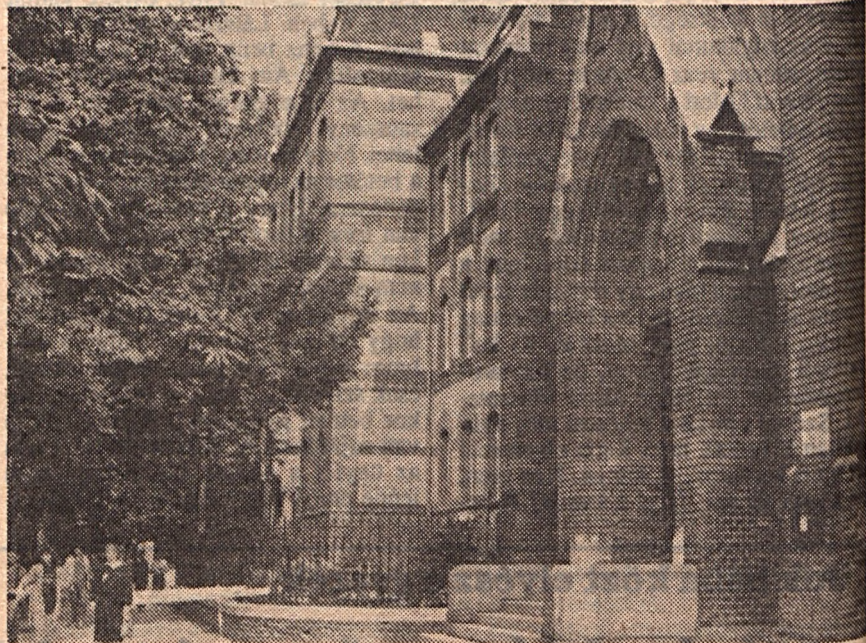
— *Idén májusban még az Országos Pedagógiai Intézet tanáryozott az épületben. Gyorsan készül el az átalakítás, hogy szeptember elsejétől már folyik a tanítás. Ki finanszírozza mindezt, illetve ki állja az iskola fönntartásának költségeit?*

— Mikor 1952-ben az egyház úgymond átadta az épületet, kikötötte, hogy az az eredeti formájában állítandó vissza. Ez azt jelenti, hogy az állam kötelezettséget vállalt a helyreállításra, így az építési költségek nagyobb részét az állam fedezi, de az evangélikus egyháznak is óriási áldozatokat kellett hozni, hisz az építkezés során derült ki, hogy az épületben sokkal több kár keletkezett, mint azt elsőre gondoltuk. A vízvezeték, az elektromos-, és csatornahálózatot szintén ki kellett cserélni.

A fönntartás a gyülekezetek vállalták nagy lelkesedéssel, és örültek annak, hogy végre lesz iskolája az evangélikus egyháznak. Szerencsére az állami elosztás is új alapokra került, hisz függetlenül attól, hogy ki a fönntartó, az állam a diákság létszámától függően adja a támogatást. A beindításnál nagy hazai és nemzetközi összefogás tapasztalható, hiszen az egyházak, illetve a volt diákok, tanárok is óriási áldozatokat hoztak az iskoláért.

— *Hogyan toborozták a diákságot?*

— Szerencsére nem nagyon kellett toborozni, mert az első meghirdetésre, az egyházon belül, több mint 750-en jelentkeztek. Eredetileg csak 200 gyermeket vettünk volna föl, ám a nagy számú jelentkezők láttán öt első osztályt indítottunk, így a többi osztállyal együtt 328 diák kezdte meg tanulmányait szeptemberben. Mivel egyetlen ilyen iskola vagyunk, minden szellemi igényt ki kell elégíteni.

Visszatérve a tanórákhoz: jelenleg Magyarországon az egyik legnagyobb probléma az idegennyelv tudás. Ezért a mi iskolánk a nyelvtanításban élen kíván járni. Az öt alapnyelven (angol, német, orosz, francia, latin), kívül fakultációban kívánjuk oktatni az olaszt, spanyolt, görögöt, finnt és a szlovákokat.

A természettudományos tantárgyakat gyakorlati, kísérleti alapon oktatjuk. Nem szeretnénk krétaszagú iskola lenni. A Hoest-cég hatalmas mennyiségű kísérleti anyagot küldött. Örömmel mondhatom azt is, hogy valószínűleg el tudjuk érni fölszereltségben az eredeti állapotokat. Hozzá kell tennem, hogy valaha a fasori volt az ország egyik legjobban fölszerelt iskolája.

— *Kik tanítanak az iskolában?*

— A régi gárdából is vannak, ám természetesen helyet kaptak a fiatal, tehetséges tanárok is. Az átlagos életkor: 39 év. Tehát szép számmal vannak tapasztalt emberek és olyan kezdők is, akik az iskola céljaival azonosulnak és a munkájukat kellő áldozatkészséggel hajlandók végezni.

— *Ők mindnyájan evangélikusok?*

— A túlnyomó többség igen. Egykét kivétel van. A gimnáziumban az volt a szokás, hogy az evangélikusok mellett reformátusok is taníthattak itt. Ez most is így van, de mellettük van egy katolikus tanárunk is. Hangsúlyoznom kell, hogy ezek az emberek mind evangélikus környezetben élnek. Mellesleg iskolánk egyik hagyománya a nyitottság, a türelem és a megértés minden irányban.

— *Milyen folytatást képzelnek el?*

— Vannak még nehézségeink, annak ellenére, hogy az oktatás megindult. Szeretnénk a vidékről följárókat gond nélkül elhelyezni, ezért egy megfelelő internátust kell teremtenünk. Föltett szándékunk az is, hogy visszatérjünk a nyolcosztályos képzéshez.

Új iskolák nyitása a hívek anyagi áldozatán is múlik. A jelentkezők nagy száma is azt mutatja, hogy erre nagy társadalmi igény van.

A hetvenes évek közepétől kezdve keresi a kiutat a magyar kultúrpolitika, így nagyon sok olyan dolog kínálkozik kiútként, amelyek a régi protestáns iskolákban mind megvoltak. Mi is azt szeretnénk, ha ez az iskola modellértékű lenne. Tapasztalatainkat továbbadjuk, hogy mindazok az egyén és társadalom hasznára váljanak.

(Fejes Imre)

Fotó: Bruzák Noémi

Egyházi kincsek

Még ebben a hónapban — október 25-én — megnyílik a közönség előtt az ország egyik legjelentősebb egyházi gyűjteménye, a Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár. A székesegyház szomszédságában — a Káptalandombon — lévő múzeumot egy műemléképületben alakítják ki. A benne nyilvánosság elé kerülő egyházi kincsek között vannak XV—XVI. századi ötvösművészeti remek, továbbá a XVIII—XIX. századból való díszes oltárkeresetek és szentségtartók. Láthatók lesznek azok az értékek is, amelyeket a második világháború végétől 1976-ig a karmeliták kriptája őrzött. Kiállítanak különleges egyházi öltözeteket; az egyik legértékesebb közöttük a XVI. század közepéről származó, igazgyöngyökkel díszített püspöksüveg. A kincstár mellett nagyteremben található 100 ezer kötetes könyvtár legértékesebb darabjai közé tartozik egy arany iniciálékkal díszített bőrkötött Corvina, továbbá a XII—XV. században készült több más kódex.

(MTI)

Gazdaságtalan pártarcok

hatékonyan ösztönzi a teljesítményeket, ugyanakkor biztonságosabbá válik a megélhetés. Ennyi az érdemleges, a programból. Jól fogható, csak éppen kéz nélkül. (Milyen jövedelmet akarnak elosztani?)

Az MSZMP 1988-as országos értekezletén megfogalmazottaktól kétségtelenül eltérő a forma, nem úgy a lényegét érintő, a tartalom.

„A magyar nép döntő többsége a szocializmusban látja a nemzet jövőjét, cselekvően részt kíván venni a munkában. (Mára a döntő többség, mint arány eléggé ismertté lett, még a munka milyensége is.) A gazdaság stabilizálásának alapfeltétele a külső adósság növekedésének megállítás, s a belső pénzügyi egyensúly helyreállítása, mert állami érdekek, megvalósításuktól semmi nem tántoríthat el! A jövőben is meghatározó a szocialista közösségi tulajdon...” hatékonyan teszünk, támogatunk, érdekeltté alakítunk, bővítünk, megvizsgálunk,

kialakítunk s vállalunk. Vállaltak ott mindent az idézett jelszavakkal, s maradt mindazokból csak a jelszó! „Az MSZMP elhatározott szándéka, hogy eleget tesz a magyar társadalom fejlődéséért vállalt történelmi kötelességének.” Büszkén, feszülő mellel adták hírül a célt, pedig már akkor sem jutott sokaknak betevő kenyér. No és a küldetésből történelem lett, sorsfordító, történelmi ok miatt.

Lett újtörténeli párt. És kínál-e betevő kenyeret? Azt még nem, de szociális jelszavakat és törekvéseket ismét. Elsősorban a bérből élőket, a fiatalokat és a nyugdíjasokat célozták meg velük, hogy ne mondjam a hallgatag, vagy hullámzó tömeget. A városi kisembert éppúgy, mint a falusit. El is alszanak a mesén, ami törvényszerűen a jók, a szegények boldogulásával ér véget.

Különb a többi — kifejezetten a csak politikai hatalom megosztottságért küzdő — párt gazdasági program-

ja? Kínálnak-e falatokat a csak félig lakott gyomrokba? Kínálnak. Jobbára általános szólamokkal, mert azok hízelgők. Nem világos a célt közelítő különböző formák hogyanja, az út. Nem ismerjük a megvalósítás árát. A boltokban érezzük az erőfeszítést, az áldozatot, s onnan kijövet veríték gyöngyözik a homlokunkon...

Tudjuk, nincs olyan helyzet, és kormány sem lesz, amitől a népszerűtlen intézkedések mentesülhetnek. Nőni fog a munkanélküliség, a gazdagok gazdagabbak lesznek, a szegényeknek — divattá tett szóval — nincs más alternatívája.

Azt is tudjuk, hozzászoktattak az eltartottság érzéséhez, és legfőképpen azt, hogy csodákra — legyen bármilyen — a kormány sem képes. A gazdasági változásokról nem beszélnek a mi pluralizálódástól eredményes pártjaink, csak óhajtanak, nem beszélnek, mert valójában ilyen változás nincs is. A szegény ember a mesebeli jó tündértől három kívánságot: jogot, demokráciát és szocializmust kért a budapesti kongresszuson. Meg is kapta. Csak azt, mert a napi háromszori betevő falatért csak mesélni nem elég...

Petőfi László

Ha hideg az sem jó, ha meleg, az is kihát a közérzetre, de ha más *frontra* gondolok... nos, az még *borúsabb* emleketek idéz. Címbelemi párosítása pedig elég meghökkenítő, mégis egy pár évtized alatt senkinek sem jutott eszébe, hogy e szóösszetétel mögöttes értelmezését firtassa. A mindenkor politikai képbe — ha érteni nem is értette az ember — beillett... Az újszülött egyszerű képletű, „szabad hazába” csöppent, tele volt „választási lehetőséggel”, ha netán politizálásra szottyant kedve. Ugymint: dönthetett, tagja lesz-e a mindenható pártnak — és akkor szabadon, „kötelező-önkéntes” alapon fújhatja a „saját véleményét”, legfeljebb az *előre kialakított* politikai „útmutatásokat”, „irányelveket” kellett saját, jól megfontolt érdekeiben betartania —, vagy nem lesz.

★

Ez már ön maga a totalitás. Ennyi „válaszút”, ennyi lehetőség? És ha még ez sem volt elég a rakoncátlan, engedetlen felnőtkeknek, hát Pártállam bácsi további engedelményt és alternatívát kínál. Légyen akkor a népfrent tagja. S az ennyi „szabadságtól” megszedített állampolgár furcsállta volna ezt az elnevezésű képződményt és azt a struktúrát, amit takar?

Talán jó volt, hogy volt, akkor és addig, és úgy...(?), ahogy működött. Szükség volt rá, köpönyege mögött sok mindent elrejthetett... Szükség volt rá, amolyan közretartó, pszichoszomatikus betegségként igen hatékony *placebo* gyanánt, de amikor már a bajok *eredetét* sikerült kideríteni, amikor a diagnózis adott, akkor gyógyszer kell, nem placebo. Az más kérdés, hogy szerény honunkban, most egyelőre a *bizonyítások* korát éljük, a *bizonyítások* helyett. Talán érthető ez, talán nem. Abban a vonatkozásban érthető, hogy minden radikális változás, óriási *érdekeltégi körök* érint, s elindít egy mentegétési, *átmentési* stratégiai folyamatot. De nem érthető, sőt egyenesen *visszatetsző* a hétköznapi egyszerű, dolgozó polgára számára. Fogalmazhatnám úgy is, hogy hovatovább *kétségbeesítő*, mi folyik „megújulás”, „reform”, „sokszínűség”, „kibontakozás” és egyéb, lassan már megmosolyogni való erőlködések, divatkifejezések ürügyén...

Körmönfont, felszínes, ravaszdi *praktikázások*, bürokratikus túlbujánzás, és az előbbieken is említett mentegetősi, bizonygat(ósi) az eddigi politikai képlet iksz és ipszilonjai körében... Nem akarják meglátni, érzékelné az idő, a fejlődés szavát, s úgy gondolják, ha elnyomják a vekert, akkor a nap se nyugszik le soha... S kialakul egy kellemetlen, cseppet sem építő jellegű patthelyzet. A még megmaradt szervezeti struktúrák szédületes *szövevénye*, és az egyre rohamosabban létrejövő új, és alulról építkező szerveződések buzgósága, de minduntalan gátakba ütköző pókhálóbeli vergődése.

Az ilyen zavaros átmeneti állapot leginkább tehát, az abban „halászgatni” szerető, leleményes „vállalkozók”-nak, a bürokrácia „buddhistáinak” kedvez. S a nép, az istenadta nép, akinek pediglen a nevében, de a deklaráció ellenére, egyáltalán *nem az ér-*

*de*ben döntöttek évtizedeken keresztül, akinek ugyan az „érdekvédelmét” tűzte zászlajára a párt, a szakszervezetek, a népfrent stb. (hát nem arcátlanság?), hogy *az Istennek sem akar hinni*, de legfőképpen *azoknak nem*, akik eddig éppen az *ellenkezőjét* bizonyították annak, amit hirdettek...

Mert eddig mit hallott? Hogy hányan és mennyi munkával „képviselek” az ő érdekeit, már-már elbízhatta volna magát az egyszerű halandó. Ám ha *magánemberként* bármilyen ügye akadt, testet-lelket fárasztó kilincselések szegték kedvét, a bürokrácia kemény falaiba ütközve, pedig hibába bizonygatta, de hisz ő a Népl! Nem így látta viszont a sok-sok hivatásos „érdekvépviselet”. A nép, az nép, az nem az egyes ember. A nép egy fogalmasult *tömeg* lett csupán, amely ha „jól kézből van tartva, gondot nem jelent és *hivatkozni* lehet rá minden vonatkozásban, arra jó alapanyag.

Nép(?)frontátvonulás...

A kézben tartottra legalábbis. De mi van, ha unja a szorítást és lazul a *vasmarok*? Belép a második taktikai fogás, egy szép nagy, sok madárnak helyet adó, „kényelmes” *kalitka*...

S a kalitka gazdája el is dönti, ez így helyes, ez jó a madárnak is, hiszen itt nyugodtan énekelhet, a macska sem fér hozzá, szabadabb is, mint a marokban, az más kérdés, hogy könnyen elfelejthet röpködni... A madár pedig úgy gondolja, ezt a kalitkát ő nem kérte, *ezt kapta*, s ha véletlenül kinyílik az ajtaja, egy percig sem gondolkozik, menjen, vagy maradjon. Lehet, hogy eleinte sete-sután botladozik, néha röptéből lezuhan, a veszélyt mégse féli, gyakorolja még megszállottabban a szabad röpkölést. S úgy gondolom, a hátrahagyott kalitkát kibélelhetik, *átkenhetik*, szépfíthetik, oda mégégyeszer *nem* fogják visszacsalo-

gati... Így van ez a most még ébredező, önmagát kereső emberi társadalmunkban is. Ha mankó helyett, kezd a saját lábán járni, ha ön maga szervezi meg rendjét, s dönti el, ki és kik képviseljék az érdekét, ha maga hozza létre kultúrafejlesztő közösségeit, és fogalmazza meg céljait, *miért erőlködik* hát egy-egy olyan szervezet, amely rendelkezését az elmúlt évtizedekben betöltötte, s akkor tette ezt úgy, ahogy „elvárták” tőle, föl vállalva mindazt, amit a szorító marok helyett, a kalitka nyújthat, mint a népfrent, hogy *átmentse magát* jobb napokra, *ugyanazzal* az elnevezéssel, mint korábban, úgy mond „új” alapszabállyal, miközben jobb helyeken köztársasági formáról és nem népköztársaságról; demokráciáról és nem népi demokráciáról beszélünk. Ma már felismerjük e né furcsa jelentését, elgondolkozunk rajta, s „feladat-

meghatározásain”, szervezeti felépítésén egyaránt. Olyan feladatok tűz ki maga elé (nékülözhetetlenségét bizonyítandó), amelyet valamilyen fokon, olykor már igen jól, végeznek a természetesen szerveződött, önjáró egyesületek, csoportok, szervezetek. Hiszen éppen ezektől az *összefogni* akaró, központosított, *kívülről és felülről* kitalált, inspirált „erőktől” szeretnénk már végre *megszabadulni*.

Ki kéri, hogy *ők* közvetítsenek pártok és pártok között, mi szükség van arra, hogy „összefogja” azoknak a tábort, akik „kedvezőtlen helyzetben” vannak (szinte kivétel nélkül mindegyiknek működik érdekvépviseleti szerve!) Vagy miért erőlteti rá magát az egyszerű, sehová tartozni, csak dolgozni akaró állampolgárra „a hatékonyabb érdekvérvényesítés érdekében” meghatározott feladatai végrehajtásának ürügyén? S ha valóban léteznek ezek a demokratikusan szerveződő közösségek, miért éppen a népfrentnek kellene „támogatnia” ezek „kulturális stratégiáit”?

★

Sorolhatnám még vég nélkül. Miért éppen neki kellene szervezni a „természeti és emberi környezet védelmére irányuló állampolgári mozgalmat”? Szerveződnék azok, hál' Istennek, végre maguktól...

Csak hagyni kell... Miért és meddig? Ez itt a kérdés. Meddig tart ez a népfrentátvonulás?

Ezt a ruhát *kinőtük*, tudomásul kellene venni. Ilyen címen sincs szükség központi apparátusra (beszéd helyett, dolgozó tenniakarásra annál inkább), mert ha igen, akkor valami, valahol nagyon nem igaz... Különb az is gyanús, ha valaki ilyen sokat akar markolni, mint a népfrent is, vajon nem *fog* majd keveset?

Vagy netalán úgy gondolja: ha ő is hozzájárul annak a bizonyos kalitkának a komfortizálásához, kifésztéséhez, akkor az énekesmadár is visszarepül...?

F Molnár Gabriella

Szombathely

Bőrönd-színház készül

Szombathelynek ott állt a második világháború előtt a színháza, ahol ma a pártbizottság épülete magaslik. A kultúra szellemét e helyütt ma csak a monstrum előtt álló nagy lírikus-hazafi szobra mentette át. A tiszta erkölcsű, szigorú Berzsenyi Dániel. A háború után a városban három hatalmas épületet is emeltek, amelyek sportrendezvényekre és színházi előadásokra egyformán jók, tehát egyikre sem igazán. Ennek ellenére vendégtársulatok gyakran fordulnak meg és az amatőr színjátszásban mind nagyobb tekintélyt vív ki a Török Gábor vezette Ferrum Színpad. Thália érája azonban pótolhatatlan szellemiséget formál bármely településen, a lappangó polgárságú Szombathelyen az idei év elejére öltött hivatalos formát ez az igény. Hogy miért ilyen későn, arra a Színházalapítók Egyesületének egyik szervezője tömören úgy válaszolt: „Nem volt kulturált politikai vezetés, színházbarát még kevésbé.”

A szakmai szervezést Kiss József, a Győri Kisfaludy Színház színészrendezője vállalta magára, mondhatni, a város közvéleményének majdnem teljes egyetértésével. A megítélésben nagyjából azon a skálán mozogtak, ami a kultúraellenes kenyérperspektívától a kisnyugdíjas pénzfelajánlásáig terjed. A hozzáállás mégis biztató és nem szakmához kötött. Épületre persze senki nem gondol, ez ma olyannyira reménytelen volna, hogy a társaság komolyságát kérdőjelezné meg. Egyelőre egy úgymond minimális társulat alapításán fáradoznak, amelyik sminkessel, díszletezővel, világosítóval együtt sem haladja meg a 15–20 tagot.

Személyekről eddig nem esett szó, de 1990-ben nyitni szeretnék a „Bőrönd Színházat”. Ami a shakespeare-i értelemben élményt nyújt, koldus és király elégedetten távozik az előadása után, a commedia del arte legjobb hagyományait folytatja. Támogatást, pénzügyi hozzájárulást nem várnak, az előadások után, a látottak alapján számítanak a közönség támogatására. Úgy tűnik, a szakmán belül is segítik az alulról szerveződő társulatot, a veszprémi, győri, budapesti színházak is a baráti kör támogatói.

Am hogy nem illúzió a jövő évi indulás: a középiskolákban már most elindították a drámatagozatot. Értő és nyitott közönsége lesz a szombathelyi színháznak.

Takács Zs.

Pár mondat a kultúráról

Évenként visszatérően Szombathely ad otthont a nemzetközi karmester-versenynek, és a Savaria táncbajnokságnak. A lokálpatrióta némi maliciával jegyzi meg, még ezek a nagyszabású kulturális események sem feledtetik az utóbbi évek botrányaként emlegetett képtár ügyét.

A rossz szervezés, a kivitelezés, na meg az ideológiai váltás miatt ebben a formában nincs igény a kiállításra. Szegény Déry-Huber és Derkovits ha látná, hogy konganak a szocialista képzőművészetre felesküdt kiállítótermek.

— Cs.H. —

Keresztény szellemiség

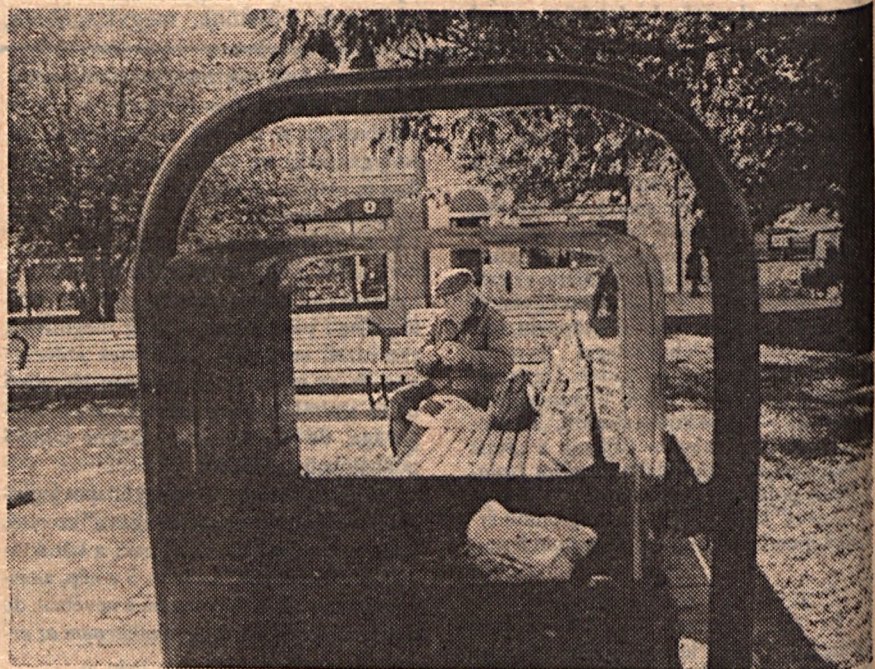
Az ország legöregebb városának tartott Szombathelynek, az egykori Colonia Claudia Savarianak sajátos levegője van. Az Isis-szentély csakúgy, mint a közigazgatásukat remekül kiépítő, a provinciákat úttal behálózó rómaiak hagyatéka, a Borostyánút maradványai a múltat idézik. És a XI. század óta jelenlévő, 1777-től pedig központi szerepkört viselő püspökség meghatározta a város szellemét és arculatát. Szily János, az első püspök alapította és építette a város papnevelő intézetét és a püspöki rezidenciát, ami a székesegyház szomszédságában Szombathely régi magját mutatja. A teret stílszerűen róla, felsőszopori

Szily Jánosról nevezték el, méltóságát és szellemet sugárzó szobra 1909 óta áll e helyen. Furcsa paradoxonként a régi épületegyütteshez illeszkedő kánonokháza: ma forradalmi múzeum udvarán hadtörténelmi emlékek: repülőgép, harckocsi, terepjáró. Reméljük, idején rendezőlv.

Mint ahogy végre időszerű a nyílt lelki gyakorlat, a lelkiismeret szabadsága. Az érdekes előadások, közösségi alkalmak mellett a legtöbb figyelmet talán a fiatalokra szentelik, a sokáig elveszített tartott korosztályt, a huszonéveseket is elérik. Keddenként hét órákor várják a főiskolásokat.

— tzs —

Jó reggelt

Cím nélkül

...: — Üri barátom meg tudsz vágni egy tízessel?

Megyei jogra pályázik

Az ellenzéki szervezetek kezdeményezték, a városi közigazgatás természetesen egyetértett a javaslattal. A pályázat elkészült, de talán nem a legjobb időben. A kormányzat érthetően mással van elfoglalva és még arra sem jutott idő, hogy visszajelezzon: a kért tudomásul vették. Pedig a ma már inkább csak erkölcsi rangot jelentő megyei szerepkör korántsem utópisztikus. Inkább egy hosszú idő alatt megszerzett tekintélyt, centrumhelyzetet kellene szentesíteni. Errefelé nem is megyei, hanem az Alpok—Adria-közösség gondolatából kiindulva régiós szerepről beszélnek. Ezt nem lehet lélekszámhoz kötni — a mintegy hetvenezer lakosú város ugyanis nem jutott el a bűvös százasisg —, ami ad-

minisztratív feltétele a kívánt közigazgatási rangnak. Az idegen és az ottelők egyformán mondják: hála istennek, hiszen a szervetlenül felduzzasztott magyarországi városok minden kínját viselhetné. Így sem túl kedvező az infrastruktúra képe, de legalább a városhatárhoz közeli települések bekebelezése nem folytatódik. A szombathelyieknek a városban nyújthatnak igényes életfeltételeket, a kispénzűek, vállalkozásra hajlamos fiatalok házat vehetnek, építhetnek Gencsapáti, Rumon, Sén, Toronyon, Táplánszentkeresztben. A belső migráció mellett a városban, az ingatlanárak ennek a vonzerőnek az eredményeként majdnem egy az egyben mérhető.

A magyarokat kézenfekvő: mint közlekedési és kereskedelmi csomópont, még az úgymond kemény időkben is valami nyitottságot képviselt. A nyugati határközelség érezte hatását akkor is, ha megbízható, vaskalapos káderekkel igyekeztek fontos posztokon bezárni ezt az ablakot. A városlakóknak persze eszük ágában sincs becsukódni, az osztrák bevásárló turizmus is inkább hasznot hajt a helyieknek. Az egyetlen dolog, amiért neheztelnek: a magas piacárak. A középosztálybeli osztrák nem alkuszik és hozzájuk szabják a kofák áraikat. Száz forintért paradicsomot, 90-ért szőlőt, 130-ért paprikát kínáltak.

A magyar vevők pedig a lengyel árusok portékái közül válogattak...

T. Zs.

Szombathely!

Berzsényi szobra mögött talán csak az elmúlt évtizedek levített „színháza” magaslik

A HNF legközelebb holnap tart vásárt a szabadióközpontban

Az egykori kanonok házában ma forradalmi múzeum

Belvárosi kontraszt

Kapfinger

András

képriportja

„Minden városnak van Éhen Gyulája”

A város egyik markáns politikai tényezője a tavaly októberben szerveződött és egyesületként működő Éhen Gyula-kör. Névadójuk a századfordulón élt, s a város nagy formátumú polgármestereként „a porfészekből modern ipari várost varázsolt”. Az ő örökségét is felvállalva a polgári radikális eszmék talaján szerveződünk — mondja Kozma Gábor, az egyesület elnöke. A környezetvédelem, a városszépítő feladatok, a tudományos eredmények menedzselése, orvosi műszerek beszerzésének támogatása éppúgy beletartozik profiljába, mint az opponálások a helyi hatalmaknál, ha úgy látják, hogy valamelyik döntés antidemokratikus. Mi nem vagyunk párt és a választások kedvéért sem kívánunk azzá lenni, épp ezért nyertük el a lakosság szimpátiáját — érvel az elnök.

Természetes szövetségesüknek tartják az ellenzéki pártokat, s ha már a szimpátiánál tartunk, magukhoz legközelebb a Magyar Demokrata Fórum eszméit érzik. Elismerésüket jelzi, hogy innár néhány hónapja rendszeresen meghívják őket a megyei, városi tanács üléseire, emellett aktívan részt vesznek a helyi Ellenzéki Kerekasztal munkájában. Hogy a lakosság is jegyzi őket? Ékes bizonyítéka ennek; március 15-én ezreket mozgattak meg. Üléseik nyilvánosak, azon bárki pártállástól függetlenül részt vehet. Nem szegyelek, hogy vagyonuk jelenleg mindössze 5 500,— Ft. Távlati céljuk egy szociális biztonsággal bíró polgári demokrácia megteremtése az ezredforduló Magyarországon. Addig is van mit tenni. „Hisszük, hogy minden városnak megvan a maga Éhen Gyulája. Környezetükért, városukért, falvaikért tenni akaró polgárok teremtsék meg a maguk Éhen Gyula-körét, akik felelősséget vállalnak településükért” — mondja Kozma Gábor, remélve, felhívásuknak lesz fogantaja.

Cseke Hajnalka

Az osztrákok már mindenszentekre készülnek

A POPVILÁG JELENTKEZIK

Pophírek:

Madonna elvállalt egy kisebb szerepet a Keresztapa III-ban. A forgatások Olaszországban és New Yorkban lesznek, novemberben. Madonna szerepe ugyan kicsi, ám gázsija nagy: közel egymillió dollár. A film másik sztárja Frank Sinatra. Amikor a filmről kérdezték Madonnát, csak ennyit mondott: „Ez egy olyan lehetőség volt, amit egyszerűen nem tudtam visszautasítani.”

A pletykák szerint hamarosan Budapest vendége lesz Joe Cocker. De mit is kell róla tudni? A most 45 éves énekes két hónapja pub-okban kezdett énekelni, Angliában. Első sikereit két Beatles dal földolgozásával érte el. A With a little Help of My friends című dallal 1968 vezette a brit hitlistákat. 1969-ben föllépett Woodstockban is. A sok turné és a sok stressz nyomán 1974-től az alkoholhoz fordult és eltűnt a színpadokról. Az egyik legjobb fehér bluesénekes 1983-ban megtisztulva tért vissza a popvilágba és azóta egyre-másra éri el sikereit. Legutóbbi nagylemeze két hónapja jelent meg. Vezető slágere, egy Elvis Presley, később Annabella dal földolgozása: Fever. (A budapesti föllépésről később adunk hírt!)

ÚJ NAGYLEMEZEK: Hazánkban a GONG szerkesztőség foglalkozik licence

lemezek kiadásával. Ebben a rovatban többször is bemutatott hét lemezei megjelentek már a hazai lemezboltokban is. Ilyen a Jacksons familia 2300 Jacksons street, Holly Johnson: Blast, Paul McCartney: Flowers in the dirt.

1963. szeptember 16-án született Richar Marx. Ugyane napon, csak 1927-ben született Peter Falk (Columbo).

Mi történt 1982. szeptember 11-én? Aretha Franklin, a soul királynője hat éves szünet után újra vezette az amerikai 40-es hitlistát. POSTACÍM: Simply Red-c/o So What Ltd., 36 Atwood road, Didsbury, Manchester, England. STEVE KINGSTON LEGESLEGUTOLSÓ SLÁGER-AJÁNLATA: Prince—Partyman.

A hét szenzációs híre: Megjelent Bob Dylan—Oh, mercy című lemeze, mely igazi csemege a remek zenét kedvelőknek.

A Help! A Beatles ötödik albuma, melyet a Parlophone-nál jelentettek meg. Egyben ez a második úgynevezett soundtrack, vagyis filmzenét tartalmazó lemez. A Beatles nyolc számot írt a filmhez, ezek közül hét szerepel az A oldalon. A nyolcadik — She's a woman — nem került lemezre. A másik oldalon többek között négy új Lennon—McCartney szerzemény is található.

Ezen a lemezen már érezhető az a tendencia, hogy a fiúk el kívánják szakadni a hagyományos — három gitár-egy dob — föllállástól, és mindinkább kiteljesítik a hangszeres repertoárt, de ez inkább a következő albumokon érezhető igazán.

A lemez hamarosan megjelenik amerikaiában is Beatles VI címmel. Az amerikai lemezbortónak az az érdekessége, hogy HELP! helyett csak annyit írtak rá: HEL!

A lemez dalai: A oldal: Help!; The night before; You have got to hide Your Love away; I need You; Another girl; You're going to loose that girl; Ticket to ride. B oldal: Act Naturally; It's only Love; You like Me too much; Tell Me what You see; I've just seen a face; Yesterday; Dizzy Miss Lizzy.

Koncertturnék:

Az Első Emelet október 24-én kezd meg országos turnéját. Az első állomás Szentendre lesz. Ezt követi: 25-én Fehérgyarmat, 26-án Mátészalka, 27-én Hajdúnánás, és 30-án Salgótarján.

Bródy János nemrég megjelent szólólemezevel is útra kel, így október 24-én Tiszakécskén, 29-én Cegléden lép föl.

Az Exotic október 21-én Várpalotán lesz megtalálható.

A Napoleon Boulevard is most kezdi turnéját, melynek első helyszíne október 21-én Mezőhegyesen lesz. Ezt 24-én Baja, 28-án Vác követi.

Végül a fiatal, tehetséges Bonanza Banzay október 21-én Tatabányán, 22-én Szabadszálláson, 28-án Oroszlányban lesz megtalálható.

Amerigo Junior

Igényes vagy pénzes?

Felháborít a reklámszlogen: „egy üzlet az igényes szülőknek, nagyszülőknek”... A demagógia vádját is vállalom, amikor kedves ismerősöm és a hozzá hasonló helyzetben lévő háromgyermekes családayák nevében tiltakozom. Miért? Kérdezheti bárki, hiszen azzal, hogy a családok jó része a bizonytalan, vagy a lengyel piacon szerző, netán a rokonságtól öröklő a gyerekruhákat, egész évben spórol a szeptemberi „felöltöztetésre” és személyi kölcsönt vesz fel, hogy két hétre nyaralni utazzék, még igazán nem kell, hogy bűntudatot érezzenek jobb sorban élő honfitársaik.

Az élelehetőséget, a külső adottságokat azonban sokan hajlamosak azonosítani azzal, hogyan éli meg azt az ember. Mindegy, hogy feszing az agyonmosott ruhában, rejti az ódivatú inggallért, restelli magát az aprópénz számolásáért, hogy először az árát kérje, utána veszi szemügyre a portékát... Ő, vagyis minden harmadik-negyedik családanya az igénytelenek közé tartozik. Hiszen be sem teszi lábát a gyermek S'modell, vagy belvárosi butikok ajtaján.

— takács —

A felnövekvő nemzedék testi, lelki, szellemi fejlődését már Mózes is nagyon fontosnak tartotta, erről értesülhetünk a Bibliából. Olyannyira fontosnak ítélte meg a gyerekekkel foglalkozó felnőtt, hogy a rossz tanítót törvényekben megkövezéssel súlytotta, azáltal is kifejezve annak felelősségét tanítványával szemben.

Sok gond, baj van a gyerekekkel panaszolják pedagógus ismerőseim. A fiatalok egészséges fejlődését szolgálják jól, rosszul a különböző ifjúsági szervezetek. Az idej esztendő változást hozott ezen a téren is, ami kedvező jel, arra utal: talán sínen e nemes ügy. Újjáéledt a régi cserkészmozgalom. 1989. január 23-án Budapesten zászlót bontott a Magyar Cserkész Szövetség, ez év szeptember 17-én pedig a Tolna megyei Váralján megalakult Tolna, Somogy, Baranya megye cserkész csapata.

Vikár Béla református lelkész hívta életre ezt a régen nagyon népszerű ifjúsági szervezetet. Vele beszélgettünk.

— *Miért egy református lelkész vállalkozott arra, hogy megszervezze a Magyar Cserkész Szövetséget?*

— A papságtól nem állt távol sohasem az ifjúság nevelése. Karácsony Sándor óta pedig igazán előtérbe került ez a feladat. Pedagógusok, ifjúmunkások kapcsolódtak be a szervezésbe, ehhez csatlakoztak református lelkészek, köztük én is. Ki szervezze újra a cserkészteket, ha nem a pap?

— *Vannak Önnek személyes, cserkész élményei?*

Cserkésznek lenni: életforma

Isten, haza, ember

— Két bátyám cserkész volt, gyerekként megismerkedhettem a mozgalmal, de én már nem lehettem az. Nemrégiben kaptam egy idős asszonytól egy levelet, ebből kiderült, mit adott a cserkészlet a fiataloknak. Azt írja: „ami szépet és jót ifjúkoromban átéltem a cserkészletnek köszönhetem.”

— *A gyerekek most már nyugodtan beléphetnek a cserkész mozgalomba. Szervezik az általános iskolákban a Cserkész Csapatok Szövetségét...*

— Ez viszont nem ugyanaz, mint a mi szervezetünk. A Cserkész Csapatok Szövetsége tudomásom szerint az Úttörő Szövetség helyett jött létre. Mi a Magyar Cserkész Szövetséget hívtuk életre. Az előbbi jelszava: lelkiismeret, haza, ember. A miénk ennél lényegesen több: Isten, haza, ember. Ez fogalmazódik meg a II. cserkész törvényben is: „A cserkész híven teljesíti kötelességét, mellyel Istennek, hazának és embertársainak tartozik.” Az általánosan szervezett cserkészmozgalom kihagyja a fiatalság neveléséből a lelkiséget.

— *Mi a Magyar Cserkész Szövetség közvetlen célja?*

— A gyerekek testi, lelki és szellemi nevelését, fejlődését tartjuk a legfontosabbnak. Hogy felnövekedvén demokratikusan gondolkodó személyiség válják belőlük. Embernél embe-

rebbek, magyarnál magyarabbak legyenek. Hogyan lehet annak a fiatalnak igazi nemzettudata, akit internacionalistának nevelnek?

— *Az Ön által elmondottak alapján a cserkész tagságot valláserkölcsei alapokra helyezték?*

— Nem szeretnénk ha szervezetünk felhívulna. Igazolt tagunk csak az lehet, aki hitoktatásban részesül, elvárjuk tőle, gyakorolja vallását. De nem kötünk ki felekezeti hovatartozást. A gyerekek többsége református, de vannak sorainkban evangélikusok és baptisták is. Testi, lelki, szellemi fejlődésüket szolgálják a különböző cserkész próbák. A legkisebbeknek, a 10—12 éveseknek a táborverők, a 12—14 éves korosztálynak a honfoglalók, a 14—16 éveseknek az országépítők próbáinak kell megfelelniük. A próbák kérdéseit, feladatait a cserkészkönyvek tartalmazzák. Ezekből tanulnak az Amerikában élő hasonló korú magyar származású gyerekek is. Külön hangsúlyt helyezünk a fiatalok jellemének erősítésére, arra, hogy önzetlenül szolgálják majd felnőttként embertársaikat, s arra is nagy figyelmet szentelünk, hogy elmélyüljön magyarságismeretük és magyarságtudatuk, valamint képesek legyenek testi teljesítményük fokozására. Cserkésznek lenni: életforma.

— *Kik lesznek a cserkész csapatok vezetői, hogyan készítik fel őket feladatuk elvégzésére? Milyen mércét dőlítottak föl önmaguk elé, mit szeretnének elérni?*

— Rajparancsnokok és őrvezetők vezetik a rajokat és őröket. A tisztképzőt Pécsen a kerületi parancsnokságon rendezik meg, az őrvezetők helyben készítjük föl. Általános pedagógiai felkészültségem van. Huszonhárom éves korom óta rendszeresen táborozom gyerekekkel. A magam részéről természetesen kálvinista színt adok a cserkészletnek, hogy a fiatalok jobban megismerjék egyházunk történelmét. A cserkészleten belül imával kezdődik és fejeződik be a nap. Közösen olvassuk a Bibliát és az elolvasott részeket együtt magyarázzuk meg. A jellemnevelés jó iskolája ez. Mi nemcsak földi ideát adunk a felnövekvő nemzedéknek. A mi mércénk magas. Jézus Krisztus helyezte magára igyekeznünk azt elérni legalábbis megközelíteni. A Hegyi Beszéd a létező legnagyobb etikai kódex. A növekvő életet a fenyegetés tudnám hasonlítani.

A fenyő mindig ledobja magáról a régi leveleket, állandóan növekszik, állandóan megújul egészen addig, míg el nem pusztul. Mi a napokénti megújulást hirdetjük. A megtérést, a hitben való növekedést kellene átélni mindennap, hogy a hibáinkon változtatni tudjunk, s ezt csak Jézus erejével lehet átélni. Ez az a többlet, amit kínálunk.

Veress Éva

Rádió, televízió

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Világablak. 8.50: Külpolitikai figyelfő. 9.00—11.00: Napközben. 11.05: Népdalok. 11.32: Déri: Számadás. 12.45:36 plusz 4. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Erről beszélünk... 14.35: Kórusművek Balassi Bálint verseire. 15.00: Magyar Írás. A rádió irodalmi hetilapja. 15.49: Ünnepek. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Hangoló. 17.05: Útközpontok. 17.30: Híres filmzenék. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk — az irodalomról. 18.20: Levelekre röviden. 18.30: Esti magazin. 19.15: Sportvilág. 19.30: Hol volt, hol nem volt... 19.40: Végvári Rezső felé: „Szabad madár” népdalszvit. 19.50: Gong. 20.00: Tudósok a közéletben. 20.30: Új Supraphon lemezeinkből. 21.00: Kilátó. 21.45: Hajszaalközpontok. 22.00: Hírvilág. 22.30: Méreg.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben. 9.05: Wolf Péternek hívják. 10.00: Kertbarátok műsora. 10.05: Leo Fall operettjeiből. 11.05: Ó, ó, ó, Nagymami... 12.10: Nóták. 12.53: Édes anyanyelvünk. 13.05: Pophullám. 14.00—16.55: Péntektől—péntekig. Ajánlóműsor sok muzsikával. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Könnyű percek — könnyű ritmusok hazai előadókkal. 19.05: Garázs. 19.35: Zenés hallomások és vallomások. 21.05: Lakatos Sándor népi zene-kara játszik. 21.30: Cigányféléra. 22.00: Benkő László „Ikarosz” c. új lemezéről. 22.20: A francia szonon ismeretlen arcai. 23.10: Sporthíradó. 23.20: A dalnak vége. III/1. 0.15—4.20: Éjféli után.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Francia muzsika. 9.50: Mendelssohn: Szentivánéji álom. 10.30: Zengjen a muzsika! 11.00: Helen Donath operaáriákat énekel. 11.30: Zene-kari muzsika. 12.36: Bemutatjuk új kóruslemezünket. 13.00: Hallgassuk újra! 14.00: Bemutatjuk új felvételeinket. 14.44: Olasz muzsika rézfűvösök előadásában. 15.04: Rabaud: Maruf, a kairói varga. Öt felvonásos opera. 16.05: Újraolvasva. 17.37: Bécsi szerzők szonátáiból. 18.30: A Gordiusztól kérdezték. 19.05: Dallamok nyomában. 19.35: Új lemezeinkből. 20.23: Rádióhangversenyekről. 20.53: Opera-művészlemez. 21.42: Hauser Adrienne Chopin-zongorahangverseny. 22.52: Zene-történeti érdekességek.

TV1

7.25: Tévétorna. 7.30: „Egy óra művelés uti vagyok...” 8.50: Képzés. 8.55: Az Országházról jelentjük... 16.50: Hírek. 17.00—19.00: Péntek délután. 17.00: Évgyűrűk. Kb. 17.30: Téka. Kb. 17.40: Riportfilm. 17.55: Reklám. Kb. 18.00: Ablak. 19.00: Esti mese. 19.10: Téveművészeti előzetes. 19.25: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Az Országházról jelentjük... 20.35: Új Hullám. 21.20: Reklám. 21.25: Téveművészeti. A csóró. 23.15: Tomász Világ bajnokság. 0.15: Híradó 3.

TV2

17.00: Képzés. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV2. 19.00: Az ügy nem zárult le. 20.34: TV2. 20.45: „Ki viszi át a szerelmet?” 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Hárman egy témáról. 22.15: Latino-vits Zoltán filmszerepeiből. Isten hozta, őrnagy úr. Kb. 24.00: TV2 — Napzárta.

RTL PLUS

6.00: Halló Európa — Jó reggelt Németország! 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Telebutik. 11.00: Ön következik, Al Mundy. 11.45: A hétmillió dolláros nő. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: A mai nap műsora. 13.05: Telebutik. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: Üzleti hírek. 14.30: Tenisz. 16.30: A Springfieldek története. 17.15: Játékshow. 17.45: Pronto Salvatore. 17.55: Hírek. 18.00: New York őrangyala. Krimisorozat. 18.45: Híradó. 19.10: Karlchen. 19.12: Időjárás. 19.20: A dicső páros. Krimisorozat. 20.15: A világ vége. 21.50: Hírek. 22.00: Sípjel. 23.00: Isten velünk van. Olasz háborús film. 0.35: Férfimagazin. 1.10: Esti mese felnőtteknek. 1.15: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.05: Időjárás. 7.09: Üzleti hírek. 7.30: Hírek, időjárás. 7.39: Üzleti hírek. 7.58: Időjárás. 8.00: Egyveleg. 15.30: Off the Wall. 16.30: Hullámhosszon. 18.30: New Music Show. 19.30: Hírek, időjárás. 19.35: Időjárás. 20.00: Max Headroom vidám zenés műsora. 20.30: Snub. 21.00: Koncertóra. 22.00: Hírek, időjárás. 22.10: Rapidó. 22.40: New Music Show. 23.40: Hírek, időjárás. 23.50: Power Hour. 0.50: Időjárás. 1.20: Egyveleg. 2.00: Műsorzárás.

TV5

16.05: Hírek. 16.10: Magazin. 17.10: Esély a daloknak. 17.30: Konyhatitkok. 18.00: Számok és betűk. 18.30: Pihenődíó. 19.00: Ushuia. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillagó papiros. 20.00: Thalassa — különkiadás. 20.30: Thalassa. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás. 22.30: Filmklub: Angyalbőr. Francia film. 23.40: Vendégségben Frednél. 0.40: Csillagó papiros. 0.45: Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30: Hírek, időjárás. 8.35: Közkórház. 9.20: Ötletek konyhatündéreknek. 9.30: Műsorelőzetes. 9.35: Szomszédok. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Tévébolt. 10.30: A vidám falu. NSZK népies film. 12.15: Utazási ötletek. 12.30: Szerencsekerék. 13.00: Tévébörze. 14.00: Műsorelőzetes. 14.05: Az igazi szellemirtók. 14.30: Pénzügyi ötletek. 14.40: Közkórház. 15.30: Tévébolt. 15.55: Az arany lövés. 16.05: Paradise. Westernsorozat. 17.00: Hírek, időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Vásárlási ötletek. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Az Addams család. Vígjátéksorozat. 18.15: A hibbantak. Vígjátéksorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Batman. Filmsorozat. 20.00: Charlie angyalai. Krimisorozat. 20.55: Hírek.

21.00: A vörös tigris bűvöletében. Amerikai kalandfilm. 22.45: Hírek, sport, időjárás. 22.55: Ráktérítő. Amerikai film. 0.20: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: TV-naptár. 8.25: Hírek. 8.30: Sorozat gyermekeknek. 9.00: Iskolai program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolai program. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották — nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Rádióprogram. 16.30: Magyar híradó. 17.15: TV-napló I. 17.35: Gyermekműsor. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Népzenei műsor. 19.10: Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: TV-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: A megbélyegzett tizenkettő. 21.00: Klubest. 21.45: TV-napló III. 22.05: Inreview. 23.05: Rádióprogram. 1.05: Hírek. 1.10: A szombati műsor ismertetése.

2. műsor

17.10: Műsorismertetés. 17.15: Hírek. 17.20: TV-naptár. 17.30: TV-kiállítás. 18.15: Zágrábi panoráma. 18.30: Rijekai körzeti program. 19.30: TV-napló. 20.00: A hét műsora. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Parlamenti krónika. 21.15: Egy szerző, egy film. 21.40: Sam Peckinph filmklubusból: A konvoj. 23.10: A szombati műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és SAT1 MŰSORÁT részletesen közli a Telehold

Szabad Európa Rádió pénteki műsor

6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarázatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: A hallgatóé a szó. 9.40: Történelmünk útja. 10.00: Hírek. 10.10: Szerkesztők fóruma. 10.40: Figyelfő. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Rádióegyetem. 12.30: Hölgyválasz. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Keresni és találni. 14.00: Hírek. 14.10: Szerkesztők fóruma. 14.40: Figyelfő. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatóé a szó. 16.40: A politikai gondolkodás története. 16.50: Nyugati levél. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Keresni és találni. 19.00: Hírek. 19.10: Világ gazdasági magazin. 19.40: Tiszta forrás. 20.00: Hírek. 20.40: Magyar politikai magazin. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.30: Tiszta forrás. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: A hallgatóé a szó. 23.00: Hírek. 23.10: Világ gazdasági magazin. 23.40: Tiszta forrás. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Magyar politikai magazin. 0.45: Műsorzárás.

A Magyar Rádió Pécsi Stúdiójának 1989. okt. 23 – 29-i műsorterve

Hétfő

Hétfőtől—péntekig: állandó műsorok. 6.00: és 7.00: órák Krónika. (Kossuth)

5.55—8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon. (6.15: Dél-dunántúli krónika. — Tallózás Zala, Somogy, Tolna és Baranya megyei lapokból. — Dél-Dunántúl útjairól. 7.15: Dél-dunántúli krónika. — Időjárás. — Ügyeletek hírei. 7.55: Eseményösszefoglaló.) Szerkesztő: Kovács Zoltán.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05—19.35: Német nemzetiségi műsor.

Kedd

5.55—8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon. (6.15: Dél-dunántúli krónika. — Lapszemle. — Jelentés az utakról. — 7.15: Dél-dunántúli krónika. — Időjárás. — 7.55: Programajánlat.) Szerkesztő: Kovács Imre.

16.30: Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05—19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szerda

5.55—8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon. (6.15: Dél-dunántúli krónika. — Utiform. — 6.50: Top-lista. 7.15: Dél-dunántúli krónika. — Körzeti időjárás. — Si-ketek világnapja. — Lapszemle a múltból. — 7.55: A nap eseményei.) Szerkesztő: Felső Pál.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05—19.35: Német nemzetiségi műsor.

Csütörtök

5.55—8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon. (6.15: Dél-dunántúli krónika. —

Lapszemle. — Ügyeletek jelentik. — Körzeti időjárás. — 7.15: Dél-dunántúli krónika. — 7.55: Eseményösszefoglaló.) Szerkesztő: Balogh Zoltán.

16.30: A Pécsi stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05—19.35: Német nemzetiségi műsor.

Péntek

5.55—8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon. (6.15: Dél-dunántúli krónika. — Utiform. — Ügyeletek hírei. — 7.15: Dél-dunántúli krónika. — Lapszemle. — Válaszolunk hallgatóinknak. — Idegenforgalmi Világnap. — Hétféke sportja. — 7.55: Programajánlat.) Szerkesztő: Somogyvári Valéria.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05—19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szombat

8.00—10.00: Jó pihenést. A Pécsi Stúdió információs, szórakoztató magazinja. Szerkesztő: Dán Tibor.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05—19.35: Német nemzetiségi műsor.

Vasárnap

9.00—11.00: vasárnapi magazin. Szerkesztő: László Lajos.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05: Német nemzetiségi műsor. 19.35: Esti zene, sport, információk. Szerkesztő: Kovács Zoltán. 20.00—21.30: „Gruss und Kuss” Radio Budapest zenés riport-, üzenet- és kívánságműsora külföldi és hazai németek számára. Szerkesztő: Helga Hartmann.

Ezúttal nem párt- és külpolitikai témáról lesz szó, a cím alapján bármennyire is erre gondolna az olvasó. A nulladik óra gondja ebben az értelmezésben nem valaminek a kezdete, hanem társadalmi közérzetünk és gyakorlatunk, valamint elhibázott iskola-politikánk terméke.

Lakótelepi lakásunk háromszögletű terét reggelente menetrend szerinti pontossággal verik fel kopogó női cipők. Ahogy magunk között elnevezük: van kopogó egy, úgy fél hat táján, a kopogó kettő háromnegyed hatkor halad el az ablak alatt. A kései jobban zavar, ő 6 óra előtt néhány perccel vonszolja magával síró, toporzékoló gyereket. Könnyű lenne vállrándítással elintézni az ismétlődő reggeli jelenet: miért kényeztette el gyermekét, miért nem „fegyelmezi” meg az álmos, nyűgös apróságot?

A „vívmányaival” dicsekvő szocialista rendszer tömegkommunikációja elhallgatta: mekkora árat fizetett a társadalom a nők tömeges kényszerű munkába állásáért. Azért, hogy ma már két fizetés is kevés egy négytagú család életszínvonalának megőrzéséhez. Hogy a nők a társadalom „négeri”, akik az azonos munkakörben dolgozó férfiak bérének 60–70%-át vizsgik haza. De dolgozniük kell, mert egy fő havi munkabére sem mindig elég a rezsiköltségek kiegyenlítéséhez. A családi nevelés szétzilálódása súlyos csapást mért társadalmunk erkölcsi állapotára, s ebben a „nulladik órák” is tevékenyen besegítettek. Ahogy a felmérések bizonyítják: a magyarok rengeteget dolgoznak, hajtják magukat — egészségüket is károsítva — sok nulladik órában, amikor csekély alpbérüket egészítik ki, amelyet meghagyott a „kizsákmányolás-

A nulladik óra

mentes” társadalom adórendszere. Megpróbálnak otthont teremteni gyerekeiknek, akiknek általában önállóan semmi esélyük nincs, kapaszkodnak a nyugati európai színvonal felé, nulladik órában. Ez utóbbi minden olyan munkában eltöltött idő, amit a normál munkaidő előtt vagy után dolgoznak le. Amikor a szervezet vagy még nem, vagy már nem képes erőforrásait mozgósítani. Különösen az iskolai nulladik órák terhelik a családokat, pedagógusokat, de elsősorban a tanulókat. A nagy „vívmányként” regisztrált „általános szabad szombat”, amely mögött a valóságban a munkaidőalap kihasználtságának demagóg szociális jótékonyága állott, a családok nagy egyetértésével találkozott. Ki ne örült volna annak, hogy több idő jut a hétvégi ház építésére, ház körüli munkák végzésére, s még gyakrabban a család jövedelmét gyarapító túlmunkára. A gyerekek tovább aludhattak, s ma sem lenne népszerű ötlet ennek megváltoztatására voksolni. Közben azonban nőtt az össznemzeti hajsza, az emberek infarktust, idegösszeroppantást kockáztatva hajtanak olyan javakért, amelyeket tisztességes munkával, főmunkaidőben belátható időn belül el kellene érniük. Sajnos a 40 órás munkaidő-bevezetéssel sem nőtt, alighanem csökkent a gyermeknevelésre fordított idő...

És azután jön a reggel, a bejáró tanulók négy óra-fél öt körül kelnek, hogy az iskolai 7.45–7.50 órákor

kezdődő nulladik órákra beérjenek. Hogy utána még 6–8 órát töltsenek különböző elfoglaltság címén az iskolában és hazautazás után legyen még erejük a másnapi felkészülésre. A magyar nemzet, az iskola, a család súlyos, mély válságban van. A kiegyensúlyozott családi és közélet visszaállításához vezető út fontos feltétele a hétközi zsúfoltság csökkentése, a zsúfoltság oldása. A nulladik órák az

iskolai tárgyak értelmes és gyökeres átszervezésével, illetve csökkentésével elkerülhetők. De ki tud segíteni a családi nulladik órákon? Csak egy társadalmi megújulás, a főállásban végzett munka anyagi és erkölcsi megbecsülésének visszaállítása, a sokat hangoztatott, de soha be nem váltott teljesítményorientált bérezés. Lehetővé kell tenni a nők 4–6 órás munkavállalását, aminek igénye az igénybevetnél lényegesen nagyobb. Fel kell hagyni a nemzetpusztító nulladik órákkal, hogy a magyar nemzet valaha újra egészségessé váljon: gondolkodásában, hitében, idegrendszerében.

Vuics Tibor

Mínusz Béres-csepp Plusz

Egy fordulattal íme a másik szójáték. Fordítottja, mint amit egy korábbi lapszámunkban ugyancsak én kerekítettem. No, akkor sem jókedvemben.

Béres-csepp Plusz a beígért naptól, október 3-ától legfeljebb közelharc árán szerezhető be a patikákban. Ez is csak múlt időben igaz, mert az összes fővárosi gyógyszertár üvegajtáján ott díszleg a tábla: „Béres-csepp Plusz nincs!” Némi fortélyt alkalmazva, az egyik rokonszenves patikus hölgy fülebe súgtam: — Valutám van e célra!

— Sajnálom — mondta ő jól hallhatóan, Béres-csepp Plusz semminek pénznemben, pénznemért nem szolgálható ki, mivel hogy egyáltalán nincs.

Évtizedek óta foglalkoztat a rejtély, hogy mindig az tűnik el, jut feketepiacra, amiért emberek, betegek

tömegei indítanak rohamot. (Ez történt még nem oly rég a keletnémet Corinfar nevű szíverősítővel is.) Nem lévén félelkbűvár, nem az a dolgom, hogy lefedjésem, honnan származik a pánikhangulat, a (be)szervezési sokk, a sorban állási kényszer minden olyan cikkel kapcsolatban, ami nem, vagy csak ritkán kapható. Azzal is tisztában vagyok, hogy semmi néven nevezendő gyógyszerből, gyógytermékből nem lehet tengert rekeszteni. Mégis szóváteszem a tapasztalt jelenséget, egyúttal javasolni szeretném, hogy az október 10–15. között beígért, s a nyomdából ezeddig még mindig nem kikerült gyógyszertermékhez készülő tájékoztatóhoz pótlólag szerkesszék bele: „Ne halmozd, ne gyűjtsd, gondold mások egészségére is, valamint a magadéra, mert a sorban állás maga a stressz!”

P. Zs.

„Autó=

car=

kár!”

— „Bevezetőnek néhány újságcikk sokat sejtető címe a közelmúltból: Ólom a vérben, Korszerű járműparkot, Hozzák nyilvánosságra a főváros légszennyezési adatait, Mindent lehet venni, csak levegőt nem. Napjainkban ilyen és ehhez hasonló címekek látunk újságcikk napvilágot. Erre mi történik? Újabb három évre meghosszabbítják a Trabantok behozatalát! Korszerű tömegközlekedésre nincs pénz! A metróépítést Budapesten a rádióhírek szerint csak vacakolásnak lehet minősíteni! Budapesten és a vidéki nagyvárosokban pedig már mindent eláraszt az immáron elviselhetetlen töménységű kipufogógáz.

A Mártírok úti és más nagyforgalmú út mellett élő gyerekek vérében pedig a vérólomszint csak nő és nő! Mert ugyebár az ólom az olyan, hogy nem igen ürül ki, inkább csak akkumulálódik a szervezetben. Az anyák Pesten tüntetnek. (Máshol is tiltakozások vannak.) Erre mi történik? SEMMI! És akkor még sokat mondtam, mert ugyancsak a napi sajtóból értesülhetünk, hogy „Jön a Skoda Favorit személyautó”, meg „Subaru a hazai piacon”, meg „Az idén 30 ezer Dacia érkezik hazánkba”. Mindezekon kívül, az OTP az éter hullámain keresztül naponta többször a füllünkbe duruzsolja, amit senki sem feledhet el manapság:

hogy tudniillik „Egy autó indítása a befizetéssel kezdődik!” Szóval a helyzet egyelőre csak romlik. Többek között azért, mert a hivatalos sajtó nem igyekszik az olvasó orrára kötni, hogy nemcsak a Trabant és a Wartburg szennyezi súlyosan városaink levegőjét! Ezt nem feltétlen kell tudni az állampolgároknak, mert a személygépkocsi forgalmazásból több rétegben, óriási haszon csordogál az államkasszába. (Pl.: Eladási ár a beszerzési ár duplája, szervizek adója, a benzín előállítási árának az eladási ár a négyeszerese.)

Azt is elárulhatom ezúttal a mit sem sejtő állampolgároknak, hogy CO-ból egészségügyi határértékként feltüntetett IO mg/m érték felénél!!! már 30–60 perc alatt garantáltan fejfájást lehet kapni, és ugyanezen érték már a szem kötőhártyájának jelentős irritációját okozza. Másszóval csípi a füst a szemet. Talán mindez a különbség azért van, mert a határértékeket az egyes légszennyező komponensekre külön-külön állapították meg, hatásuk pedig nem külön-külön, hanem együttesen és szinergetikusan jelentkeznek! Azt is tudnunk kell, hogy a kétüteműek behozatalának megszüntetésével nem lesz megoldva minden! Szénhidrogén aeroszolo kból talán ily módon kevesebbet szípiakolunk be, de a négy-

üteműeknek (Skodáknak, Ladáknak, Daciáknak, stb.) köszönhetően annál többet szén-monoxidból, nitrózus gázokból, és az ólom ugyebár egyelőre marad. Ezúttal (bár ez sokaknak csalódást jelenthet!) el kell, hogy oszlassam azt a tévhitet, hogy csak a kétütemű motorral üzemelő gépkocsik szennyeznek súlyosan levegőnket. Jó ha tudjuk, hogy minden gépkocsitípus égésterméké tartalmaz rákkeltő anyagot!!

Azt sem árt tudnunk, hogy szén-monoxidból egy Fiat 1300-as kb. 40%-kal többet bocsát ki, mint a Wartburg, nitrózus gázokat pedig majd minden gépkocsitípus többet juttat városaink légtérébe, mint a Trabant. Számszerűsítve a fentiek az Európa-Test adataiból néhány (g/Test): NO-ból a kibocsátás a Skoda S 100-nál: 5,1, Fiat 126 p-nél: 6,45, Trabantnál: 0,83!

CO kibocsátás Fiat 125 p/1300-nál: 112,3, egy Volgánál: 139, egy Wartburgnál: 72,2 g/Test volt.

Ezután már csak ízelítőül két rövid gondolat ezen gázok életani hatásáról: Szén-monoxid; már kis mennyiség is elég, hogy az ember oxigénellátását részben kikapcsolja. Veszélyességét fokozza, hogy a fejfájást, hányingert okozó és a halálos adag között nincs nagy különbség!

A nitrogén-oxidokról pedig ehelyütt csak annyit, hogy alacsony, de mérgező töménységben belélegezve, az expozíció ideje alatt semmiféle tünet nem jelentkezik —, esetleg csak múló köhögés —, hatására a tüdőödéma lassan, alattomosan a belégzést követő hosszabb idő múlva fejlődik csak ki. És ez csak két összetevő. Az olvasó két kezének ujjai sajnos nem lennének elegendőek a fiziológiásan káros egyéb — kipufogógáz-komponensek megszámlálására, melyeket négyüteműnk is orruk alá pöfögnek.

...Hogy mi lenne a megoldás? A lehető legsürgősebben kizárólag katalizátoros autók forgalmazása, ólommentes benzín használata. No és persze ehhez kapcsolódóan az ólommentes benzín árának csökkentése, mert ahogy az AUTOPIAC egyik ézevi számában is nyomdafestéket látott; „Ily módon maga a magyar állam riasztja el a „tisztá” autót használni akarókat gazdasági ráhatás útján.” „Csak egy Föld van!”-írja ugyanezen cikk. Én azt mondom, csak egyszer élünk. Gyakoroljunk már nyomást erre a „süket” kormányra —, tudniillik ezen cikket ugyanezen témában többszöri levélváltás előzte meg a kormánnyal süket fülekre találva —, mert különben rémisztó halálozási statisztikánk még tovább romlik. Gyermekünk ilyen levegőben felnőve vajon hány évet fognak megélni?...

Ha minden így marad és nem változik sürgősen, nem sokat! Ezt megjósolhatja:

Peténé Füzesi Márta

Eurofoci

Európában szerdán a három nagy labdarúgó kupasorozat mérkőzései kerültek a sportág érdeklődésének középpontjába. A BEK-ben és a KEK-ben a legjobb nyolc, az UEFA Kupában a tizenhatba jutás volt a tét. A visszavágók két hét múlva lesznek. A BEK-ben a Bp. Honvéd 2-0 (1-0) arányú vereséget szenvedett a Bozsik-stadionban a portugál Benficaótól, a KEK-ben a Ferencváros az Admira Wacker otthonában kapott ki 1-0 (0-0) arányban. A további szerdai eredmények:

BEK:

Malmö FF (svéd)—KV Mechelen (belga) 0-0, Olympique Marseille (francia)—AEK Athén (görög) 2-0 (0-0), Sparta Praha (csehszlovák)—Szredec Szófia (bolgár) 2-2 (0-1), AC Milan (olasz)—Real Madrid (spanyol) 2-0 (2-0), Dnyepropetrovsk (szovjet)—FCS Tírol (osztrák) 2-0 (1-0), Bayer München (nyugatnémet)—Nentori Tirana (albán) 3-1 (2-1), Steaua Bucuresti (román)—PSV Eindhoven (holland) 1-0 (1-0).

KEK:

Anderlecht (belga)—Barcelona (spanyol) 2-0 (1-0), Groningen (hol-

land)—Partizan Beograd (jugoszláv) 4-3 (2-2), Valladolid (spanyol)—Djurgården (svéd) 2-0 (2-0), Panathinaikos (görög)—Dinamo Bucuresti (román) 0-2 (0-0), Torpedo Moszkva (szovjet)—Grasshoppers (svájci) 1-1 (1-0).

UEFA Kupa:

FC Bruges (belga)—Rapid Wien (osztrák) 1-2 (1-0), Fiorentina (olasz)—Sochaux (francia) 0-0, 1. FC Köln (nyugatnémet)—Spartak Moszkva (szovjet) 3-1 (2-1), Real Zaragoza (spanyol)—Hamburger SV (nyugatnémet) 1-0 (1-0), Paris SG (francia)—Juventus (olasz) 0-1 (0-0), Crvena Zvezda (jugoszláv)—Zsalgirisz Vilnius (szovjet) 4-1 (3-0), Hibernian (skót)—FC Liège (belga) 0-0, Dinamo Kijev (szovjet)—Banik Ostrava (csehszlovák) 3-0 (1-0), Rovaniemi Palloseura (finn)—Auxerre (francia) 0-5 (0-1), Werder Bremen (nyugatnémet)—Austria Wien (osztrák) 5-0 (2-0), Zenit Leningrad (szovjet)—VfB Stuttgart (nyugatnémet) 0-1 (0-0), Wettingen (svájci)—Napoli (olasz) 0-0, FC Porto (portugál)—Valencia (spanyol) 3-1 (1-0)

Rákosi bizakodó

Maradhatunk tavaszig?!

A Ferencváros nem játszott rosszul szerdán az Admira Wacker elleni idegenbeli mérkőzésen, és csak egy balszerencsének „köszönheti”, hogy nem sikerült a döntetlent kiharcolnia Bécsben.

Amikor az osztrák televízió összeállításában megnéztem, milyen gólt kaptunk az utolsó előtti percben, nagyon dühös lettem — nyilatkozta Rákosi Gyula vezető edző. — A szabadrúgás utáni lökdösdésben az Admira játékos, Rodax megtalálta a rést, s ezzel nehezebb helyzetbe hozott bennünket. Ennek ellenére szerintem idehaza ki tudjuk harcolni a továbbjutást, bár minden lehetséges, hiszen a két csapat nagyjából egyforma képességű.

Kivel volt elégedett?

Józsa, Keresztúri és Fonyadt nagyon jó teljesítményt nyújtott, de Pintér sem okozott csalódást. Ugyaníjakor nemcsak ők érdemlik meg a dicséretet, mivel az egész csapat megállta a helyét. Jó iramú, kemény mérkőzés volt, egy dolgot viszont nem értek: a bajnoki találkozók miatt nem képesek játékosaim ugyanígy hajtani?

— Valóban, mi lehet ennek az oka?

— Eddig még nem találtam meg a magyarázatot, hiszen az irthoni összecsapásokra is ugyanúgy készülünk, amint azt az elmúlt héten tettük. Lehet, hogy sokakat hajtott a külföldi szerződés lehetősége is, mivel egy európai kupamérkőzésen nyugati profi klubok megfigyelői is jelen vannak.

— A csapat megfelelően szerepelt, ez viszont nem mondható el a szurkolókról. A kispadról hogyan látta a lelátón történeteket?

— Már az előmérkőzésen, amikor két osztrák ifjúsági együttes lépett pályára, petárdáztak szurkolóink. Akkor Hargitai Károly, az egyesület ügyvezető elnöke kérte őket, hagyják ezt abba, mivel az osztrák rendőrség ellenkező esetben keményebben léphet fel.

A szünetben pedig két játékosunk, Bánki és Dzurják is odament a nézőkhöz, s megkísérelte lebeszélni őket a durrogatásról. Sajnos ez is eredménytelen maradt — mondta végül Rákosi Gyula.

Prost vagy Senna?

— Ha nem a címvédő brazil Ayrton Senna nyeri a vasárnapi Japán Nagydíj Forma-1-es autós gyorsasági vb-futamot, akkor a francia Alain Prost már harmadik világbajnoki címét ünnepelheti. (Szuzukában, az 5859 méteres pályán rendezik az idei világbajnokság utolsó előtti, 15. futamát. A résztvevőknek 53 kört kell teljesíteniük.

A világbajnoki pontverseny állása:

Pilóták:

1. Alain Prost (francia, McLaren) 76 pont;
2. Ayrton Senna (brazil, McLaren) 60 pont;

3. Nigel Mansell (brit, Ferrari) 38 pont;

4. Riccardo Patrese (olasz, Williams) 30 pont;

5. Thierry Boutsen (belga, Williams) 24 pont;

6. Gerhard Berger (osztrák, Ferrari) 21 pont.

Márkák:

1. McLaren 141 pont — már világbajnok;

2. Ferrari 59 pont;

3. Williams 54 pont.

A viadal 13 órakor (magyar idő szerint 6 órakor) kezdődik.

Dr. Laczkó Mihály „vallatószerkben”

Egy zsákra való pénz elrepült

Három jelölt Bicskei helyére

A hivatásos sportrajongók (Vitray nevezte magát így, de azt hiszem a sportújságírók nagy többségére igaz a titulus) tatai tanácskozásának befejező programjaként eljött köztünk dr. Laczkó Mihály, az MLSZ elnöke, vállalta, hogy beüljön a „vallatószerkbe” és velünk gondolkozzon, vitálkozzon az agyonszidott, de egyúttal még mindig dédelgetett legnépszerűbb honi sportágról.

Mielőtt belemélyedtünk egyes részterületekbe, a személyi kérdések körül időztünk, mivel Laczkó úr az egyenes beszéd, a direktbe fogalmazás híve, így több esetben is — ahogy mondani szokás — sikerült kiugratni azt a bizonyos nyulat a bokorból. Megtudhatuk, hogy Mezey azért nem vállalta a szakmai igazgató vagy szakmai alelnök beosztást, mert még többen is dolgoznak azok közül az MLSZ apparátusában, egyes munkabizottságaiban, akikkel talvaly távozásakor összerúgta a port. S mint azt az MLSZ elnökének elmondta, túl rövid idő telt még el ahhoz, hogy valóban el legyen ásva az a bizonyos csatabárd.

De ha Mezey nem, akkor ki lesz az a felkészült ember, aki a fentebb említett funkcióban felvállalja a magyar labdarúgás minden baját, előbb diagnosztizál, gyógyító programot dolgoz ki, majd tevékenyen részt vesz az operációban?

Dr. Laczkó első számú kiszemeltje erre a funkcióra a jelenlegi szövetségi kapitány Bicskei, aki már kolni tanulmányai előtt is foglalkozott utánpótlás-neveléssel, elméleti és gyakorlati jártassággal rendelkezik ezen a területen, de felkészültsége révén valamennyi szakmai természetű kérdésben otthon van.

Hivatalba lépése óta nagyot változott az elnök véleménye Bicskeiről, de azt a nyilatkozatát változatlanul fenntartja: a Málta elleni döntetlen után ő a helyében lemondott volna. Hogy marad Bicskei vagy sem, az a hátralevő két mérkőzéstől is függ, de van egy olyan érzésünk, hogy már nem annyira, mint azt az elnök hangoztatta korábban. Laczkó Mihály ugyanis szolt arról, hogy az elnökség felhatalmazása alapján tárgyalts már a kapitányi posztról Verebessel, Mészölyvel és Kaszásal (a honi edzők közül szerinte csak ők alkalmasak erre a posztra).

Felvetettük, hogy mi a szövetség álláspontja azzal kapcsolatosan, ha Verebes csak úgy mond igent, hogy továbbra is — mint legutóbb, első kapitánykodása idején — az MTK-nál vagy esetleg más klubnál dolgozik.

— Nincs elvi kifogásom — válaszolt az elnök. — Legutóbb vizsgáltuk, hogy Bicskei ideje mennyire kihasznál, mennyi munkát ad a válogatott számára, s kiderült, hogy emellett a tevékenység mellett lehet vinni egy csapatot.

Az adatokat, a csupán 20-25 százalékos lekööttsége tényét senki sem vitatta, de azt már többen is, hogy Verebes habitusánál, érzelmi túlfűtöttségénél fogva nem tudja szétválasztani a két funkciót, mint azt mondjuk Lobanovszkij a szovjeteknek teszi. S ha újra a mágus kerül hatalomra, akkor ez potenciális konfliktushordozó lesz.

Ahogy ismerem az idehaza cseppet sem ok nélkül mágussá feldicsőített tréner, bizonyára kész lenne valami ilyesmi hasonló tartalmú válasszal: „Az nem gond, hogy nem jutottunk ki előbb az olimpiára, majd most a világbajnokságra és Mexikó óta szinte semmit sem léptünk előbbre.”

Persze, hogy az, s itt nemcsak presztízsveszteségről van szó, hanem arról is, hogy a válogatott bukása miatt 1 millió dollártól estünk el, ennyit akkor is hozott volna a futball a magyar sport konyhájára, ha kimegyünk és a csoportmérkőzések során, a múltban hasonló módon, háromszor vagy kétszer jól elpáholnak bennünk. Ennyi pénzből — mint azt az elnök elmondta —, már sokat tudott volna tenni a szövetség az utánpótlás-nevelés feltételeinek javítása érdekében. Többek között meg tudnák fizetni a fiatalokkal foglalkozó edzőket, meg tudnák menteni vidéki kiscsapatokat, fel tudnák élesíteni a diákfocit, mert képesek lennének az iskola falain belül műhelyeket kialakítani.

De a több pénz megszerzését illetően dr. Laczkó Mihály cseppet sem pesszimista. Reméli, hogy gazdasági kapcsolatai révén újabb szponzorokat szerez a szövetségnek, és sikeresen vívja a maga harcat az állami sportvezetéssel azért, hogy a futball által kitermelt devíza a sportágban maradjon. Hihetetlen, de igaz ez az okkal sokat szapult focink EB-re és vb-re való kijutás nélkül is sokat hoz a magyar sport konyhájára.

Bálint Gy.

Sorsoltak az MNK-ban

A legjobb 16 közé jutásért az alábbi párharcok lesznek, a továbbjutásról ebben a körben még csak egy mérkőzés dönt.

Dunaújvárosi Kohász (NB II.)—Békéscsabai Előre Spartacus, Kecskeméti TE (NB III.)—Bp. Honvéd, Pécsi Postás (Megyei I.o.)—Videoton, Olefin SC (NB III.)—DVSC, Dorogi Bányász (NB II.)—Veszprém, Pénzügyőr (NB III.)—MTK-VM, Debreceni Kinizsi (NB II.)—Vasas, Sabaria SE (NB III.)—Haladás, Mádi Bá-

nyász (NB III.)—Tatabányai Bányász, Borsodi Építők Volán (NB III.)—Ú. Dózsa, Sajóbáony (Megyei I.o.)—PMSC, Ajkai Hungalu (NB II.)—Siófoki Bányász, Mohács (NB II.)—Csepel, Motim TE (NB III.)—Vác, Szegedi Dózsa (NB II.)—Rába ETO, Ajkai Bányász (NB III.)—FTC.

A találkozót november 22-én 12.30 órakor játsszák, az Ajkai Bányász—FTC összecsapás november 21-én 12.30-kor lesz.

Köszöntjük VENDEL

nevű olvasóinkat.

Vendel a német Wendel névből, ez pedig a Wendel kezdetű nevek, főképpen a Wendwlin becézője. Ez utóbbi jelentése: a vandálok népéhez tartozó. A vandálok 455-ben Rómát is feldúlták. Mivel a legenda szerint Szent Vendel a VII. században élt ír királyfi volt, aki Rómába zarándokolt, majd Trier környékén remetéskedett, s egy birtokosnál pásztoroként szolgált: a pástorok és földművesek védőszentje lett. Jászladánya magyar szűrbe öltöztetett szobra a mezőn áll, kis bárányt tartva a kezében. Sok helyen a tiszteletére tartott miséről szentelt vizet vittek haza, s a jószágok ivóvizébe öntötték itatáskor, hogy a baj, kór-ság elkerülje őket.

SZÁVAI | KALENDÁRIUM
Géza | Október 20: Vendel

VégVendelkezés

Hogyha ütnek, fuss el,
Amit adnak, vedd el,
Ha vallatnak,
A lényegét kend el,
S te is sirba szállhatsz
Hapy enddel...
Hát isten veletek,
Vagy inkább: isten velem,
Szervuszatok, pátok,
Csókoljat apátok:
Vendel

A Nap kél: 6.10 órakor
nyugszik: 16.49 órakor

A Hold kél: 21.09 órakor
nyugszik: 12.58 órakor

Párás, csöndes ősz

Megnövekszik a felhőzet, de eső nem várható. Többfelé ködre számíthatunk, amely délelőtre feloszlik. A déli, délnyugati szél mérsékelt marad. A legalacsonyabb hőmérséklet 2, 7, a legmagasabb 14, 19 fok között várható.

Szombattól keddig tovább tart a csendes, párás, száraz őszi idő. A legalacsonyabb hőmérséklet 4, 9 fok között, a legmagasabb nappali 15, 20 fok között alakul. Csapadék nem várható.

Kaposvári polgárok! A Kaposvári Ellenzéki Kerekasztal tagszervezetei szeretettel meghívják a város polgárait az 1956. október 23-i forradalom megünneplésére szervezendő eseményekre.

Program: Október 20-án 18 órakor (pénteken): A Kilián Városi Művelődési Központban Vallató Géza: Repszóránt rövid-megállásból c. készülő könyvének alapdokumentumaiból kiállítás nyílik és találkozó lesz az író és közönség között, melyet dr. Szili Ferenc főlevéltáros vezet.

Október 22-én 16 órakor (vasárnap): A kaposvári nyugati, keleti és várdai temetőben egyidejűleg koszorúzás és gyertyagyújtás lesz a forradalom áldozatainak sírjainál.

Október 23-án 10 órakor: Koszorúzás lesz Nagy Imre mártír magyar miniszterelnök szülőházánál (Május 1. u. 77.)

11 órakor: Koszorúzás lesz a pártbizottság falánál (Lenin u. 14.)

17 órakor: Gyülekezés a Kossuth téren a békés, fátylós felvonuláshoz. Végigjárjuk a kaposvári események színhelyeit.

Útvonal: Kossuth tér — Petőfi tér — Budai Nagy Antal utca — Zalka Máté utca — Lakanyák — Tóth Lajos utca — Május 1. utca — Engels utca — Beloiannisz utca — Iparos Székház.

Vendel napja

A pástorok, juhászok, jószág-tartó gazdák ünnepe Vendel napja. A Mura-vidékiek szerint Vendel arról híres, hogy „Vendel viszi az állatokat” — azaz elhullanak, könnyen állatvész ütethet ki. Éppen ezért az állattenyésztő gazdák kedveznek az állatoknak, hogy kiegészíteljék Vendel haragját: nem fogják be, nem dolgoztatják e napon az állatokat, hadd ünnepeljenek ők is.

Régen még vásárra sem hajtották a jószágokat e napon.

A posta és a fejlődés

Érdekes adatokat juttatott el hozzánk egy veszprémi olvasónk városa postai helyzetéről. Eszerint: „a város területén 14 levélszekrény van kifüggesztve, melyből naponként hatszor lesznek a levelek összegyűjtve. 16 helyen árusítják a postai értékcikket a postán kívül... A hírlapok naponként egyszer, az értékküldemények és csomagok kétszer, a levélpostai küldemények pedig háromszor kézbesítetnek. Postajárat Jutas és Veszprém között naponként tízszer indul.

Az imponáló adatok Békeffy Remig: Veszprém múltja és jelene című könyvéből valók. A mű 1912-ben jelent meg.

L. Gy. G.

Légiszerencsétlenség a Szovjetunióban

Lezuhant szerda este egy katonai szállító repülőgép a Szovjetunióban, a Kaukázuson túli katonai körzet területén. A gép ötven utasa és hétéves személyzete meghalt. A szerencsétlenség oka egyelőre ismeretlen. A légikatasztrófa híret csütörtökön jelentették be Moszkvában.

A szerencsétlenül járt IL-76-os típusú gép a Kaukázuson túli katonai körzet egyik repülőteréről szállt fel.

Egy légideszant alakulat katonáit szállította fedélzetén. A katonák Azerbajdzsánban teljesítettek rendfenntartó szolgálatot.

Újabb rezgések várhatók?

A még nem végleges adatok szerint legalább 272 halál és mintegy 1400 sebesült áldozata van a keddi esti kaliforniai földrengésnek.

A szakemberek szerint a Richter-skálán 7-es erősségű rengés méreteihez képest viszonylag kevés áldozatot követelt, az épületek és az építmények túlnyomó többsége állta a próbát. A kevés kivétel közé tartozott az a San Franciscó-i kétszintes városi autópálya, amelynek felső része, csaknem két kilométer hosszban, az alsó szintre szakadt, legalább száz autót temetve maga alá. A földrengés halottainak túlnyomó többsége, a becslések szerint 250-en, itt vesztették életüket. Nincs eddig magyarázat arra, miért nem állta ki a San Franciscó-i öböl egy, biztossnak tartott hídja a földrengés próbáját.

Itt szerencsére csak néhány kocsi zúzódt össze. Az érthető rémület ellenére a város felhőkarcolóiban semmi kár nem keletkezett, az összeomlott épületek kivétel nélkül régi téglaházak.

A földrengés-szakértők szerint a súlyos katasztrófa még nem jelenti, hogy Kalifornia e tája túl lenne az 1906-os, nagy San Franciscó-i földrengés óta előrejelzett újabb, nagy rengésen. A tudósok bizonyosra veszik, hogy a tektonikus mozgások miatt előbb-utóbb újabb igen súlyos földrengésre kerül sor. A következmények megelőzésére, enyhítésére az egyetlen lehetőség a még szilárdabb építkezés. A keddi tapasztalatok szerint az '50-es '60-as években épített utak és hidak — a várakozások ellenére — nem állják ki az erősebb földrengés próbáját.

Takarék-sláger

Ülök szemben a tévével, illetve Dévényi Tiborral. Mosolygok lelkes szurkolásán, ahogyan a Torpedó játékosait biztatja. Olykor vele is együtt érzek, amint könnybe lábad a szeme a mellé ment találatot követően. Már majdnem csücsöríték — vele együtt — amint a kisgyerek-játékosokkal gügyörészik, aztán azon kapom magamat, hogy én is megpróbálom „hàngutánozni” az idős nyugdíjas asszonyt, akiről Dévényi jóvoltából már tudom, hogy Juliska néninek hívják.

Miközben jól szórakoztatok, hirtelen megdöbbenek. Már a harmadik (eddig annyian játszottak) próbálkozó is a „slágeri”, azaz a takarékbetétkönyvet szeretné megnyerni. Pedig vannak az ötezernél drágább nyeremények is: például bel- és külföldi utak. De nem, továbbra is marad a régi sláger. Hát-ha... S nemcsak a gyermek, a nyugdíjas és a gyeses kismama vágyik arra, csakis arra, hanem sorra, mindenki. Vágyhatnak a betétkönyvre nyilvánosan, olykor meg is nyerhetik. Mert a lakásukban van telefon. De hány embernek nincs telefonja. Sőt! Lakása sincs.

— hm —

A Paraszt Szövetség helyi, alakuló gyűlését október 23-án, 19 órakor tartja Szakcsón. A gyűlésen részt vesz Gerbovics Jenő, az Országos Paraszt Szövetség főtíkára is. Az előzetes felmérések szerint az alakuló ülésre 80–100 érdeklődőt várnak.

— Ne bomolj Julis! Gyere takarítá-
ni! (Kelemen István karikatúrája)

INNOMARK
Marketing-Tanácsadó Fejlesztő
Vállalat

integrálva
Marketing Szervező GM.

Reklám Irodája

1073 Budapest, Osváth u. 11.

Tel.: 1-220-902

Marketing kommunikációs szolgáltatásaink:

Akcidenc kiadványok tervezése — generál kivitelezése
— prospektus, gépkönyv, szórólap, tájékoztató nyomtatvány
stb. tervezése, nyomdai reprodukcióra alkalmas másolóeredetű
kivitelezése, nyomdai kivitelezése

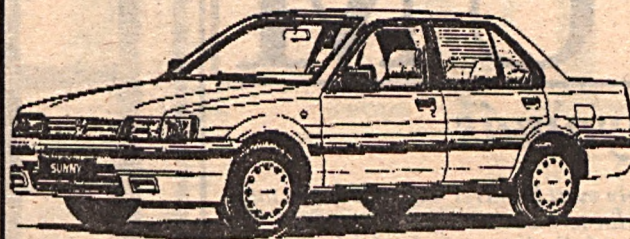
Naptárak
— fali-, plakát-, asztali-, agenda-, zsebnaptár

Grafikai tervezés
— vállalati image kialakítása, formálása, embléma — védjegy
— levélpapír, boríték és bármely reklámcélú kiadvány
tervezése

Tipográfiai tervezés reklámfotó formatervezés
— csomagolástechnikai kivitelezés
— csomagolóanyagok és termékek

Sztanyomó tevékenység
— meghívók — névjegyek — üdvözlők — öntapadós matricák
(papír — textil — selyem — alufólia — víztiszta fólia — po-
livinil alapanyagokból; bármilyen méretben)

Sales promotion
— kerámia — üveg — bőr — műbőr, stb. reklám ajándék-
tárgyak

BOANDL

AUTÓKERESKEDŐ

7562 Eltendorf 152.

AUSZTRIA

Tel.: 03384/2213

Új és használt autók!

Alkatrészek, azonnali javítások,
karosszéria javítás!

6 kilométerre Rábafüzesről!

APRÓHIRDETÉS

Eladó 1990 december végi beköltözés-
sel Szekszárdon, a Béri Balogh Ádám u. 67.
III/10. sz. alatti kétszobás összkomfortos
lakás. Érdeklődni a helyszínen hétközna-
pokon 18 óra után.

Telefonszám: 74/11-712.

A Szekszárdi Sportcsarnokban október
21-én, szombaton 19 órától DEÁK BILL
GYULA koncertje. November 8-án 18
órától Hofi est, november 12-én 18 órától
Neoton koncert. Jegyek már kaphatók.

1200-as Lada, forgalmi nélkül eladó.
Cím: Szekszárd, Kálvin tér 10. 18 óra után.

Gödöllő belterületén 4 szobás családi
ház eladó, 2 millió Ft-ért. Csatorna, gáz
van. Érdeklődni lehet este: 1-764-879.

50 literes üvegballonok 600,— Ft/db.
áron eladók. Érdeklődni 74/13-603 telefo-
non.

SHARP Pocket Computer (5 dkg)
nyomtatóval eladó.
Érdeklődni: 74/13-603.

Azonnal beköltözhetően eladó össz-
komfortos generációs ház Velencéhez kö-
zel. Megtekinthető: Pusztaszabolcs, Jókai
u. 12. Pálincásék.

Biogilliszta szerződéssel, díjmentes
technológiával, szállítással eladó. Bajkai
Ferenc, Bonyhád, Benczúr u. 40.

150 m²-es családi ház, gázfűtéses, (pad-
lófűtéses) szuterénnal, garázzsal, pincével,
beépített tetőrésszel eladó. Kisebb csere is
érdekel Szekszárdon, vagy környékén.
Bajkai Ferenc, Bonyhád, Benczúr u. 40.

Kétéves fiam mellé keresek minden
napra gondozónőt Szekszárdon. Érdeklőd-
ni a kiadóban: 74/16-277.

Kitűnő ezüstróka tenyészetből olcsón
eladók tenyészállatok. (Ellés-telepátlag: 6)
Érdeklődni: 72/18-463 vagy Engels utca
50. Pécs.

Egy 9 éves és egy 8 éves kanca és egy
másfél éves csődör csikó eladó. Érdeklőd-
ni: Várdomb, Római u. 12. Vass.

„Bizalom” házastárskereső szolgálat.
Keszthely, Pf.: 52. Telefon: 12-912. Kérjen
tájékoztatót.

Biohumuszgilliszta előnyös feltételek-
kel, OTP hitelre is kapható. Érdeklődni
egész nap Tolna, Alkotmány u. 48. Tele-
fon: 74/40-300/26 munkaidőben.

Külkereskedelmi — piacutatósi mun-
kavállalási igények lebonyolítását — kon-
vertibilis viszonylatban vállaljuk.

Várjuk eladható termékekkel rendelke-
ző vállalkozóknak, nagyvállalatoknak je-
lentkezését írásban. Állandó bemutatóte-
rem lehetőséggel. Műszaki Kisszövetke-
zet, Keszthely, Pf.: 110.

Tolna Bajcsy-Zs. u. 117. alatt négyszó-
bás összkomfortos kertes gazdálkodó épü-
lettel családi ház sürgősen eladó.

Közületek, építkezések szolgálatában el-
fogadható áron, garanciával parkettázást,
PVC, szőnyegpadló, műanyagtapéták ra-
gasztását vállalom. Mihálovics Imre pad-
lóburkoló mester. Bata, Fürst S. u. 46.

Biogilliszták reklám áron eladók. Téli-
sítési szaktanácsadás, visszavásárlási szer-
ződés esetén OTP hitel lehetősége. Tele-
fon: 06-97/41-138.

Pécsett a Mecsek b. oldalán (Szülészeti
felett) 976 m² szőlő gyümölcsös, hétvégi
házzal (villany van) eladó. Érdeklődni.
74/66-774-es telefonon 17 óra után.

**Hirdessen
postai feladással!**

Kedves Olvasó! Ha kitölti ezt a szelvényt, borítékba teszi
és feladja címünkre:

DÁTUM RT. 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.
hat napon belül olvashatja hirdetését
(fizetés utólag, kiküldött csekkünkön).

Megrendelő neve:

Címe:

Megjelenés napja:

Hirdetés száma:

Az

ÖN

nagy

lehetősége:

SKÁLA SZÉKSZÁRD!

Árukészlet
„felsőfokon”

konfekció
osztályunkon!

**30—50%-os
árengedmény**

- Farmer és téli szoknyák
- Farmer kabátok
- Kosztümök
- Női ruhák
- Kamasz dzsekik
- Baby blúzok
- Baby ruhák
- Baby overal
- Férfi öltönyök és zakók

AMÍG A KÉSZLET TART!

DÁTUM

Vagyonnyomás

Örömmre szolgált, hogy a SZOT, (amely most bárkivel hajlandó lenne megárujni egy gyékényen) a Parlament Gobelin-termében megtartotta várva várt sajtótájékoztatóját sajátjának mondott vagyonáról. Azon már kevésbé repestem, amikor a minket érdekekben megőszítő szervezet főtitkára kijelentette: pontosan nem is lehet tudni, mi van a SZOT-nak. Lehet, hogy emlékezetem csal, de úgy vélem, létezik még a mai izgó-mozgó időkben is leltárkönyv. Ha igen, akkor össze kellene adni a benne szereplő tételeket, s így sikeresen megkaphatnák a végösszeget. Ha mégsem, akkor az az eset áll fenn, amit Kohn, az öreg vissz- és fűszeres szokott volt mondani: elhordták a patkányok. (Sajnos, ezekkel akkor is számolni kell, ha nem mindig négy lábon járnak...)

A főtitkár azonban nagyon is a földön járt, amikor sajnáltatta szervezetét, amely ezentúl nem adhat országgyűlési képviselőt. Komolyan mondom, a könynyeimmel küszködtem, amikor az erről szóló telexet olvastam. Mert ugye, nem elég, hogy elszámolni kényszerül a jobb sorsra érdemes szervezet, nem elég, hogy ezt nem tudja megtenni, az sem elég, hogy mindezt el is hisszük, ráadásnak úgy érzik nála bölcsőbbek, majd csak meglesznek valahogyan a honatyák a szak-szervezet nélkül. Szomorú lennék, ha egyszer még az is kiderülne, hogy — például Szekszárdon — helyet cserélhetne a megye SZOT-vezetése az évek hosszú sora óta barakkban tanuló gyerekekkel. Ha egyszer kiderülne a szülőkről, hogy szervezett dolgozók, akkor akármi előfordulhatna. Csak a hátunk nem, amit már egy szervezetnek mutatunk...

Töttös Gábor

A Magyarországi Református Egyház zsinatának elnöksége a Református Világszövetség elnökéhez, dr. Allan Boesak lelkészhez, ismert dél-afrikai polgárjogi harcoshoz fordult Tökés László és a temesvári gyülekezet védelméért. (MTI)

Az APEH közleménye

Az APEH felhívja az adózók figyelmét, hogy a júliusban, augusztusban és szeptemberben adóelőleg levonása nélkül szerzett jövedelmek (borravaló, hálapénz, fizető-vendéglátásból származó bevétel, stb.) után október 20-ig adóelőleget kell fizetniük. Kötelezettségüknek a postahivatalokban és az adófelügyelőségek ügyfélszolgálati irodáiban beszerezhető, s erre a célra rendszeresített postautalványokon, vagy átutalási betétszámláról tehetnek eleget a személyi szám pontos feltüntetésével.

A lottó nyerőszámai:

30, 35, 40, 75, 82.

Havel levele

A Madách Színház a következő válaszlevelet kapta a Václav Havelhez írt és nyilvánosságra hozott levelére:

„Kedves Kerényi úr!

Köszönöm az ön szeptember 29-i levelét. Nagyon örülök, hogy az Önök színháza előadja az én Audiencia című darabomat. Természetesen szívesen elmennék a bemutatóra, de nyilván nem megyek el, mert nincs útlevelem, és nem valószínű, hogy a közeljövőben megkapom. Ha megkapnám, egész biztosan el mennék.

Sikert kívánok az Önök előadásához!

Szívélyesen: az ön Václav Havelja

Irodalmi Nobel-díj

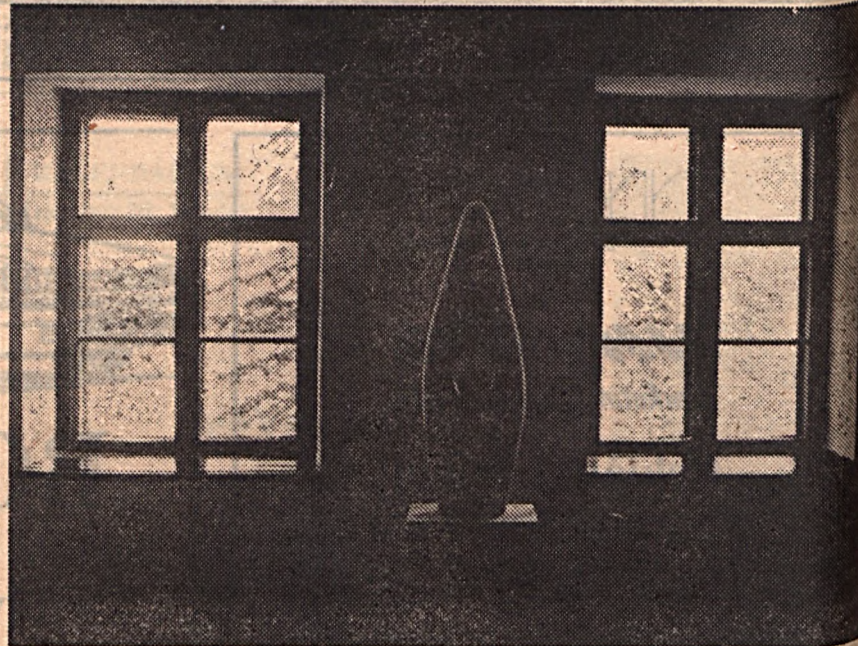
73 éves Camilo José Cela spanyol regényíró kapt a 1989-es irodalmi Nobel-díjat.

Teljes életművéért jutalmazták „művészetének gazdag és intenzív kifejezőmódjáért, amely visszafogott részvétellel ábrázolja az emberi nyomorúságot”. Cela 1916-ban született az észak-spanyolországi Padronban. Madridban orvostudományt, filozófiát, és jogot tanult, de első regénye, az 1942-ben megjelent Pascual Duarte családja rögtön akkora sikert aratott, hogy Cela felhagyott tanulmányaival s idejét az írásnak szentelte. A Pascual Duarte Cervantes Don Quijote-ja után a második legolvasottabb spanyol irodalmi alkotás.

Szociáldemokrata Népszava

Újabb kiadvánnyal gazdagodott a honi újságkínálat miután ismét — egyelőre tízezer példányban — megjelent a „rég”, vagyis a szociáldemokrácia szócsöveként elkönyvelt Népszava. A tegnapi sajtótájékoztatóon megjelent MSZDP-vezetők és a lapszerkesztők bejelentették, a szociáldemokrata Népszava platformsemleges, a párt egyetlen frakciójának sem a szócsöve. Kérdésre válaszolva azt is elmondták, hogy a kezdeti nehézségek után, vélhetően a jövő hónap elején tartandó kongresszust követően, napilappá szeretnék előlépni.

t. hátori

Tegnap kiállítás nyílt a várpalotai galériában Borsos Miklós szobrászművész alkotásaiból.

Az eljárás nem volt önkényes, de...

A Belügyminisztérium kiadja az archívumában őrzött szamizdatirodalom egyedi példányait az arra jogosultaknak, az elkobzott sokszorosító gépeket pedig átadja a jogi személyiséggel rendelkező szervezeteknek. Ezt a Belügyminisztérium csütörtökön kiadott közleménye tudatja, amely emlékeztet arra, hogy 1983 és 1988 májusa között a területi igazgatásrendészeti szervek több mint félszáz olyan sajtórendészeti szabálysértési ügyben jártak el, amelyben az elkövetők a demokratikus ellenzék szervezeteihez tartozó személyek voltak. Az eljárások befejeztével az elkövetőket figyelmeztetésben részesítették, vagy pénzbírsággal sújtották, továbbá rendelkeztek a lefoglalt tárgyi bizonyítékok elkobzásáról és megsemmisítéséről.

A közlemény rámutat, hogy a sajtótermékek és az előállításukhoz szükséges eszközök megsemmisítése a büntetőeljárás, illetve a szabálysértési eljárás során lefoglalt és elkobzott tárgyak kezeléséről és értékesítéséről szóló jogszabályok szerint történt. Ezért az engedély nélkül előállított sajtótermékeket — az achiválás céljából megőrzött egyes példányok kivételével, amelyeket most visszaadnak — megsemmisítették.

Az elkobzott nyomdagépek a Belügyminisztérium raktárában vannak. A közlemény végül hangsúlyozza, hogy a sajtórendészeti ügyekben a rendőrség, az ügyészség és a bíróságok eljárása nem volt önkényes, az megfelelt az akkori hatályos jogszabályi rendelkezéseknek.

Vitában az új főtitkárral

A Német Liberális-Demokrata Párt (LDPD) lapja, a Der Morgen szembeáll az új NSZEP-főtitkár szerdai kijelentésével: „Sajtónk nem válhat fórumává a pártatlan, anarchista fecsegésnek, nem adhat helyet demagógok tülekedésének...” A lap helyettes főszerkesztője, Christoph Funke leszögezi: „A tét ma a bizalom. Művészek, művészeti szövetségek, színházi kollektívák írtak szerkesztőségünknek nyílt leveleket — és mi viszonztuk a bizalmat. Lapunk megpróbált eleget tenni a bizalomnak, amikor lehozta egyének és kollektívák véleményét. A javaslatok és a hozzászólások célja nem az, hogy elnyerjék mindenkinek a tetszését. Meg kell tanulnunk vitakozni, ellentmondásokkal teli szellemi párbajt vívni, meghallgatni a másik fél tapasztalatait és érveit. A követelések és javaslatok középpontjában most az intézkedések és döntések utáni sóvárgás áll...”

A Kereszténydemokrata Unió (CDU) központi lapja a tüntetők védelmében megállapítja: „Az utcán még nem oldódott meg egyetlen prob-

léma sem, ők sem ott kívánnak vitakozni, párbeszédet folytatni. Céljuk a párbeszéd támogatása, bátorítása, létrehozása. Hogy ennek során érzések és érzelmeik is felszínre törnek, az nem szabadna csodálkozni hazánkban, amely szolidaritási megmozdulások alkalmával rendszeresen mozgósította a múltban az embereket... És egyébként is: az emberekben bizonyosan rengeteg dolog felgyülemlik, mielőtt az utcára vonulnak! Új realitásként kell elfogadnunk azt a törekvést, hogy az emberek kifejezésre juttassák: változásokat akarnak.”

Holnapi számunkban olvashatják,

miért nem sztrájkolhatnak a tv-riporterek